

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра пропедевтики хірургічної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарантом освітньо-професійної програми
«Стоматологія»
«28» серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Головою вченої ради
міжнародного факультету
Протокол від 30 серпня 2024 р. № 1

СИЛАБУС

ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

Модуль 1. Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки

обов'язкова

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
кваліфікація освітня
кваліфікація професійна
освітньо-професійна програма
форма навчання
курс та семестр вивчення навчальної
дисципліни

другий (магістерський)
22 «Охорона здоров'я»
221 «Стоматологія»
магістр стоматології
лікар-стоматолог
«Стоматологія»
денна
III курс 5 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
пропедевтики хірургічної стоматології
Протокол від 28 серпня 2024 р. № 1

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Новіков Вадим Михайлович Панькевич Артур Іванович Дубровіна Олена Віталіївна Резвіна Катерина Юріївна Гоголь Андрій Михайлович Колісник Інна Анатоліївна Горбаченко Олег Борисович Коросташова Марія Анатоліївна.	д. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н. к. мед. н.	професор доцент доцент доцент доцент доцент доцент доцент
Профайл викладачів	<u>Викладачі кафедри</u>		
Контактний телефон	+380532565130 +380981086625 +380994653422		
Е-mail:	<u>khirstom@ukr.net</u>		
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	<u>Сторінка кафедри</u>		

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни «Хірургічна стоматологія»

Кількість кредитів / годин – 16 кредити ЄКТС / 480, із них:

Лекції (год.) – 64

Практичні заняття (год.) – 192

Самостійна робота (год). – 224

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

Обсяг модуля 1. Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки

Кількість кредитів / годин – 3,0 кредити ЄКТС / 90, із них:

Лекції (год.) – 12

Практичні заняття (год.) – 36

Самостійна робота (год). – 42

Вид контролю – підсумковий модульний контроль.

Політика навчальної дисципліни

При вивченні навчальної дисципліни «Хірургічна стоматологія» модуля 1 Полтавського державного медичного університету викладачі, здобувачі освіти діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу Полтавського державного медичного університету положення про організацію освітнього процесу (1), робочої програми навчальної дисципліни «Хірургічна стоматологія», Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету (2),

Положення про організацію самостійної роботи здобувачів освіти Полтавський державний медичний університет (3) правил внутрішнього розпорядку для здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету (4), Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університету (5), Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету (6), Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти ПДМУ (7), Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці (8), Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (9), Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету (10), Положення про матеріальне заохочування за успіхи у навчанні здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету (11), та ін.

Протягом навчання здобувачам освіти неприпустимо пропускати чи запізнюватися на заняття, слід дотримуватися правил поведінки та деонтологічних норм при спілкуванні з хворими. Заняття необхідно відвідувати у належній формі одягу, регулярно готувати теоретичний матеріал, під час опитування відключати мобільні пристрої.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Хірургічна стоматологія – одна з самостійних клінічних дисциплін стоматології, що вивчає хірургічні захворювання і ушкодження зубів, органів порожнини рота, обличчя і шиї, кісток лицевого скелета, при яких необхідне комплексне лікування. Серед методів такого лікування оперативні втручання – провідні.

Предметом вивчення модуля 1 на III курсі є визначення етіопатогенезу основних одонтогенних і неодонтогенних запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки, діагностично-лікувальні заходи в практичній діяльності лікаря хірурга-стоматолога та надання першої медичної допомоги у разі виникненні невідкладних станів, що загрожують життю хворого.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити

Засвоєння модуля 1 базується на знаннях отриманих при вивченні анатомії та гістології, фізіології тканин і органів щелепно-лицевої ділянки, патологічної анатомії, патологічної фізіології, фармакології, медичної фізики, біологічної та біоорганічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити

Знання необхідні для подальшого вивчення хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії (інтернатура, клінічна ординатура). Здобувачі освіти повинні знати методики місцевого знеболення, засвоїти хірургічний стоматологічний інструментарій і техніку операції видалення зуба та інших

втручань, знати клініку, діагностику, та запропонувати методи лікування періодонтиту, періоститу, остеомієліту та їх ускладнень.

Мета та завдання навчальної дисципліни, в тому числі модуля 1.

Метою навчальної дисципліни є навчити здобувачів освіти 3 курсу стоматологічного факультету теорії, практичним навичкам з дисципліни «хірургічна стоматологія».

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення способів проведення місцевого та загального знеболення в практиці хірурга-стоматолога, засвоєння технології операції видалення зуба;
- вивчення симптоматики невідкладних станів в практиці хірурга-стоматолога, надання невідкладної допомоги;
- вивчення особливостей клініки, діагностики, лікування та профілактики гнійно-запальних захворювань щелепно-лищевої ділянки, та їх ускладнень (абсцес головного мозку, тромбози вен обличчя та печеристого синусу, медіастиніти, тощо);
- вивчення методів діагностики та лікування абсцесів та флегмон голови та шиї;
- вивчення запальних процесів СНЩС, гайморових (верхньощелепних) пазух, слинних залоз
- реалізації цілей і завдань сталого розвитку:
 - Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя;
 - Ціль 4. Якісна освіта;
 - Ціль 10. Скорочення нерівності;
 - Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні):

Дисципліна, в тому числі модуля 1, забезпечує набуття здобувачам освіти **компетентностей**:

– **Інтегральна:** здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

– **Загальні:**

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

10. Здатність бути критичним і самокритичним.
 11. Здатність працювати в команді.
 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
- **Спеціальні (фахові, предметні):**
1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
 5. Спроможність до проєктування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна, в тому числі модуль 1:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи,

встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (засписком 2.1).

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

24. Розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенні вивчення модуля 1 «Хірургічна стоматологія» здобувачі освіти повинні

знати:

- анатомо-фізіологічні, вікові та статеві особливості здорового та хворого організму людини, взаємозв'язок функціональних систем організму і рівня їх регуляції; причини виникнення патологічних процесів в організмі, механізм їх розвитку і клінічних проявів, клініко-лабораторні симптоми захворювань і їх синдроми;
- методи обстеження хворих лікарем-стоматологом; значення спеціальних та допоміжних методів дослідження для диференціальної діагностики стоматологічних захворювань; рентгенівську семіотику захворювань зубів і навкол зубних тканин;
- методи знеболення та реанімації в умовах стоматологічної поліклініки та стаціонару; показання та протипоказання до оперативних втручань в умовах амбулаторії та стаціонару;
- етіологію та патогенез основних стоматологічних захворювань, їх вплив на органи і системи людського організму, клінічні прояви стоматологічної патології в щелепно-лицевій ділянці, показання до застосування хірургічних методів лікування в стоматології;
- профілактику, клініку та лікування запальних процесів щелепно-лицевої ділянки, захворювань скронево-нижньощелепового суглобу, слинних залоз.

вміти:

- проводити обстеження пацієнта і заповнювати медичну документацію;
- доповісти про хворого викладачеві;
- обґрунтувати діагноз та скласти план лікування;
- інтерпретувати дані рентгенологічних методів дослідження;
- застосовувати основні принципи асептики та антисептики в умовах

- амбулаторії та хірургічного стоматологічного стаціонару;
- застосовувати різні види місцевого знеболення;
- надавати невідкладну допомогу;
- виконати операцію видалення зуба;
- діагностувати запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки		
1.	Основні стоматологічні операції. Операція видалення зуба. Показання та протипоказання. Ускладнення під час та після операції. Профілактика та лікування. - показання і протипоказання до операції, їх класифікація, - інструментарій для видалення зубів, його будова та правила використання, - техніка операції видалення зуба, - ускладнення операції, класифікація, їх профілактика та лікування.	2
2.	Етіологія, патогенез та класифікація запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Періодонтити – етіологія, патогенез, клініка, діагностика, причини загострень хронічних процесів. Хірургічні методи лікування: апікотомія, ампутація, гемісекція, реплантація, трансплантація. - запалення у щелепно-лицевій ділянці, особливості одонтогенної інфекції, - класифікація запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки, - періодонтит, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, - хірургічні методи лікування періодонтиту.	2
3.	Одонтогенний гайморит, ороантральні сполучення. Етіологія, клініка діагностика, показання та способи їх оперативного лікування. Профілактика ускладнень. - анатомія верхньощелепного синуса, особливості функціонування слизової оболонки, - класифікація синусита, - клінічні ознаки, диференціальна діагностика, профілактика та лікування одонтогенного гайморита.	2
4.	Актиномікоз, сифіліс та туберкульоз щелепно-лицевої ділянки і ший. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. - ознаки специфічного запалення, - місцеві прояви у щелепно-лицевій ділянці, - характеристика збудників, шляхи та ризику інфікування, - клінічна картина та диференціальна діагностика, - профілактика та лікування.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5.	Артрит і артроз скронево-нижньощелепного суглоба: класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. Синдром больової дисфункції СНЩС. – Анатомія, фізіологія скронево-нижньощелепного суглоба. – Артрит, артроз, етіологія, класифікація. – Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострого артрити. – Клініка, діагностика хронічного артрити. – Клініка, діагностика артрозу СНЩС. – Клініка, діагностика синдрому больової дисфункції СНЩС. – Вторинні артрити СНЩС, наслідки, ускладнення. – Лікування захворювань СНЩС.	2
6.	Методи дослідження слинних залоз. Сіаладеніти, сіалодохіти, сіалози, системні захворювання з ураженням слинних залоз. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика загострень. - анатомія слинних залоз, їх топографія, - класифікація патологічних процесів з ураженням слинних залоз, - етіологія і патогенез запальних та дистрофічних захворювань слинних залоз, особливості клінічного перебігу, - принципи комплексного лікування, - профілактика захворювань слинних залоз.	2
Разом		12

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті
Робочою навчальною програмою не передбачено

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки		
1.	Етіологія, патогенез, класифікація запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Загальні принципи профілактики та лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Інтенсивна терапія хворих із запальними захворюваннями та їх ускладненнями. Розгляд ситуацій з надання допомоги малозабезпеченим верствам населення (ЦСР 3 – міцне здоров'я і благополуччя, 10 – скорочення нерівності). – Частота виникнення запальних процесів щелепно-лицевої ділянки. – Етіологія та патогенез запальних процесів щелепно-лицевої ділянки.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	– Класифікація запальних процеси щелепно-лицевої ділянки. – Загальні принципи профілактики та лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. – Місцеве лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. – Антибактеріальна та протизапальна терапії при лікуванні запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. – Мета і засоби дезінтоксикаційної, гіпосенсибілізуючої, загальнозмичної, імунорегуючої терапії та фізіотерапії при лікуванні запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. – Принципи комплексного лікування абсцесів та флегмони щелепно-лицевої ділянки. – Оперативні доступи, що використовуються при розтині абсцесів та флегмон щелепно-лицевої ділянки. – Антибактеріальні, протизапальні та антигрибкові, що препарати використовуються для лікування хворих з абсцесами та флегмонами щелепно-лицевої ділянки. Принципи дезінтоксикаційної терапії. – Медикаментозні препарати для імунотерапії. – Фізіотерапевтичні процедури у лікуванні хворих з абсцесами та флегмонами щелепно-лицевої ділянки.	
2.	Одонтогенний остеомієліт щелеп. Клініка, діагностика, лікування. Операція секвестректомії. Показання та анестезіологічне забезпечення. Методика виконання, післяопераційний догляд. Переваги цифрової рентгендіагностики для зменшення екологічного сліду (ЦСР 4 – якісна освіта, 13 – пом'якшення наслідків зміни клімату). – Означення терміну „остеомієліт” та суть цього захворювання. – Фактори, що сприяють розвитку гострого одонтогенного остеомієліту щелеп. – Теорії патогенезу остеомієліту щелеп. – Патологічна анатомія остеомієліту. – Основні загальні симптоми гострого остеомієліту щелеп. – Особливості клінічного перебігу гострого остеомієліту нижньої та верхньої щелеп. – Хірургічне та медикаментозне лікування гострого остеомієліту щелеп. – Класифікація хронічних остеомієлітів – Клінічний перебіг хронічного остеомієліту. – Диференційна діагностика хронічного остеомієліту. – Методи лікування хронічного остеомієліту.	2
3.	Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які прилягають до верхньої щелепи: флегмона підскроневої та крилопіднебінної ямок. Методи лікування. Клініка, діагностика. – Клінічна анатомія. – Причини виникнення абсцесів та флегмон підскроневої та крилоподібно-піднебінної ямок. – Клінічні ознаки абсцесів та флегмон підскроневої крилоподібно-піднебінної ямок.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	– Принципи консервативного і хірургічного лікування.	
4.	Флегмона скроневої ділянки. Клініка, діагностика, лікування. – Клінічна анатомія. – Етіологія та патогенез флегмони скроневої ділянки. – Клінічні прояви флегмони скроневої ділянки, діагностика. – Лікування.	2
5.	Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які прилягають до нижньої щелепи: флегмона підщелепного, підпідборідного та крилоподібно-нижньощелепного просторів. Клініка, діагностика, лікування. – Клінічна анатомія. – Етіологія та патогенез флегмони підщелепного, підпідборідного та крилоподібно-нижньощелепного просторів. – Клінічні прояви флегмони підщелепного, підпідборідного та крилоподібно-нижньощелепного просторів, діагностика. – Лікування.	2
6.	Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які прилягають до нижньої щелепи: флегмона привушно-жувальної та позадущелепної ділянок. Клініка, діагностика, лікування. – Клінічна анатомія. – Етіологія та патогенез флегмони привушно-жувальної та позадущелепної ділянок. – Клінічні прояви флегмони привушно-жувальної та позадущелепної ділянок, діагностика. – Лікування.	2
7.	Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які прилягають до нижньої щелепи: під'язикового простору та щелепно-язикового жолобка. Абсцес та флегмона язика. Клініка, діагностика, лікування. – Клінічна анатомія. – Етіологія та патогенез флегмони під'язикового простору та щелепно-язикового жолобка, флегмони язика. – Клінічні прояви флегмони під'язикового простору та щелепно-язикового жолобка, флегмони язика, діагностика. – Лікування.	2
8.	Абсцеси та флегмони клітковинних просторів обличчя: флегмона підчонаймкової, виличної та щічної ділянок. Клініка, діагностика, лікування. – Клінічна анатомія. – Етіологія та патогенез флегмони підчонаймкової, виличної та щічної ділянок. – Клінічні прояви флегмони підчонаймкової, виличної та щічної ділянок, діагностика. – Лікування.	2
9.	Топографія, хірургічна анатомія дна порожнини рота. Флегмона дна порожнини рота, гнилісно-некротична флегмона дна	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	порожнини рота Жансуля-Людвіга клініка, діагностика, лікування. – Клінічна анатомія. – Етіологія та патогенез флегмони дна порожнини рота, гнилісно-некротичної флегмони дна порожнини рота. – Клінічні прояви флегмони дна порожнини рота, гнилісно-некротичної флегмони дна порожнини рота, діагностика. – Лікування.	
10.	Флегмона навкологлоткового та заглоотокового просторів. Клініка, діагностика, лікування. – Клінічна анатомія. – Етіологія та патогенез флегмони навкологлоткового та заглоотокового просторів. – Клінічні прояви флегмони навкологлоткового та заглоотокового просторів, діагностика. – Лікування.	2
11.	Одонтогенний гайморит. Клініка, діагностика. Лікування одонтогенного гаймориту. Радикальна гайморотомія за Колдуел-Люком. Показання, методика виконання, можливі ускладнення. Перфорація та норицевий хід верхньощелепної пазухи. Етіологія, клініка, діагностика, лікування. – Клінічна анатомія. – Етіологія та патогенез одонтогенного гаймориту. – Клінічні прояви одонтогенного гаймориту, діагностика. – Перфорація та норицевий хід верхньощелепної пазухи, клінічні прояви, діагностика. – Лікування одонтогенних захворювань верхньощелепного синуса.	2
12.	Фурункул, карбункул та бешихове запалення обличчя. Лімфаденіти обличчя та шиї. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. – Визначення фурункула, карбункула, етіопатогенез, класифікація. – Комплексне лікування фурункула та карбункула. – Ускладнення фурункулів, карбункулів. – Етіопатогенез, класифікація, клінічний перебіг бешихи. – Діагностика та диференційна діагностика, лікування і профілактика бешихи. – Етіологія та патогенез одонтогенного лімфаденіту. – Класифікація, клінічні прояви, діагностика одонтогенного лімфаденіту. – Лікування одонтогенного лімфаденіту.	2
13.	Гострі запальні захворювання слинних залоз: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. – Етіологія, патогенез, класифікація гострих запальних захворювань слинних залоз. – Клініка гострих запальних захворювань слинних залоз. – Методи діагностики гострих запальних захворювань слинних	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	залоз. – Місцеве і загальне лікування хворих з гострими запальними захворюваннями слинних залоз, профілактика. – Ускладнення гострих запальних захворювань слинних залоз.	
14.	Хронічні сіаладеніти: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. – Етіологія, патогенез і класифікація хронічних сіаладенітів. – Методи діагностики для обстеження хворих з хронічними сіаладенітами. – Клінічні ознаки характерні для хронічного інтерстеціального, паренхіматозного сіаладенітів та сіалодохіту. – Місцеве та загальне лікування хворих з хронічними сіаладенітами. – Показання до хірургічного лікування.	2
15.	Калькульозний сіаладеніт: клініка, діагностика, лікування. Нориці слинних залоз. Механізми їх утворення. Методи дослідження, діагностика, способи хірургічного лікування. – Етіологія і патогенез, класифікація калькульозного сіаладеніту. – Клінічні прояви у різних стадіях. – Місцеве та загальне лікування калькульозного сіаладеніту. – Ускладнення калькульозного сіаладеніту, їх лікування. – Слинні нориці: повна та неповна, зовнішня та внутрішньоротова. – Методи діагностики нориць слинних залоз, клінічні ознаки. – Консервативне та хірургічне лікування нориць слинних залоз. – Основні напрямки науково-дослідницької роботи кафедри пропедевтики хірургічної стоматології у вивченні патології слинних залоз.	2
16.	Артрита скронево-нижньощелепного суглоба: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, ускладнення, лікування. – Анатомія, фізіологія скронево-нижньощелепного суглоба. – Артрита, етіологія, класифікація. – Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострого артриту. – Клініка, діагностика хронічного артриту. – Вторинні артрита СНЩС, наслідки, ускладнення. – Лікування артритів СНЩС.	2
17.	Ускладнення запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Сепсис, медіастиніт. Клініка, діагностика, лікування. Запобігання розповсюдженню інфекцій, антимікробна резистентність та раціональне використання антибіотиків (ЦСР 3 – міцне здоров'я і благополуччя). – Анатомія та топографічна анатомія середостіння. – Визначення поняття сепсис, медіастиніт. – Етіологія та патогенез сепсису. – Клінічна картина різних фаз сепсису. – Класифікація медіастиніту та сепсису. – Шляхи розповсюдження гнійного процесу при медіастиніті.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	– Симптоми переднього та заднього медіастініту. – Принципи лікування медаіастініту та сепсису.	
18.	Ускладнення запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Тромбофлебіт лицевих вен та судин твердої мозкової оболонки. Клініка, діагностика, лікування. Особливості перебігу та лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки у хворих, що страждають цукровим діабетом, та пацієнтів старечого і похилого віку. – Етіологія, патогенез, класифікація тромбофлебіту. – Клінічні прояви, діагностика та дифдіагностика тромбофлебіту. – Лікування тромбофлебіту, прогноз, профілактика. – Особливості перебігу, діагностики та лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки у хворих, які страждають на цукровий діабет та у хворих старечого та похилого віку. – Профілактика загальних та місцевих ускладнень в процесі лікування.	2
Разом		36

Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1.		
Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки		
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	31,5
2.	Підготовка до ПМК	4
3.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять*:	
1.	Флегмони та абсцеси щелепно-лицевої ділянки (ЩЛД): класифікація, етіологія, патогенез, клініка, перебіг, принципи лікування, профілактика ускладнень. Запальний процес ЩЛД: етіологія, патогенез, типи клінічних реакцій та особливості перебігу одонтогенних запальних захворювань. Роль імунної, гормональної, судинної, кровозгортувальної системи, тощо. - класифікація, етіологія, патогенез, - клініка, принципи лікування, профілактика ускладнень, - запальний процес ЩЛД: етіологія, патогенез, типи клінічних реакцій та особливості перебігу одонтогенних запальних захворювань, - роль імунної, гормональної, судинної, кровозгортувальної системи, тощо.	1,5
2.	Нома. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Синдром Вегенера, прояви СНІДу в порожнині рота. - прояви рідкісних захворювань, - прояви СНІД та ВІЛ інфекції, шляхи профілактики та лікування.	1

№ з/п	Тема	Кількість годин
3.	Специфічні запальні захворювання. Актиномікоз обличчя та шиї. - етіологія, патогенез, клініка, діагностика, - хірургічні та консервативні способи лікування, - профілактика.	1,5
4.	Сіалози. Синдроми та захворювання з ураженням слинних залоз: - синдром та хвороба Шегрена, - синдром та хвороба Мікуліча, - синдром Херфордта, - етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.	1
5.	Артрози скронево-нижньощелепного суглоба: - етіологія, патогенез, класифікація, - клінічний перебіг, діагностика, ускладнення, лікування, Синдром больової дисфункції СНЩС: - етіологія, патогенез, класифікація, - клінічний перебіг, діагностика, ускладнення, лікування.	1,5
Разом		42

Індивідуальні завдання

Модуль I

Практичне заняття №1

- Реферат на тему: «Роль імунної системи в патогенезі запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки», «Сучасні методи антибіотикотерапії гнійно-запальних захворювань», «Внесок співробітників кафедри у розробку проблеми лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки».
- Таблиця-схема: «Класифікація запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки», «Комплексне лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки».

Практичне заняття №2

- Реферат на тему: «Етіологія та патогенез одонтогенного остеомієліту щелеп», «Внесок співробітників кафедри у розробку проблеми гострого одонтогенного остеомієліту щелеп».
- Таблиця-схема: «Класифікація одонтогенного остеомієліту щелеп».

Практичне заняття №3

- Стендова доповідь: «Топографо-анатомічні особливості крило-піднебінної та підскроневої ямок», «Особливості розкриття флегмон крило-піднебінної та підскроневої ямок».
- Таблиця-схема: «Класифікація абсцесів та флегмон ЩЛД».

Практичне заняття №4

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості та оперативні шляхи розкриття гнійних осередків скроневої ділянки», «Топографо-анатомічні особливості та оперативні шляхи розкриття гнійних осередків виличної

ділянки».

- Таблиця-схема: «Топографія скроневої ділянки».

Практичне заняття №5

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості та оперативні шляхи розкриття гнійних осередків підщелепної ділянки», «Топографо-анатомічні особливості та оперативні шляхи розкриття гнійних вогнищ під'язикового валика та щелепно-язикового жолобка».
- Стендова доповідь «Топографія трикутників шиї».

Практичне заняття №6

- Реферат на тему: «Внутрішньогоспітальна інфекція в стоматологічній поліклініці та щелепно-лицевому відділенні стаціонару, шляхи передачі інфекції. Захист пацієнтів і медичного персоналу від госпітальної інфекції, вірусного гепатиту, ВІЛ-інфекції».

Практичне заняття №7

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості під'язикового простору та щелепно-язикового жолобка», «Особливості розкриття флегмон язика».
- Таблиця-схема: «Класифікація абсцесів та флегмон ЩЛД».

Практичне заняття №8

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості підочноямкової ділянки та орбіти», «Особливості розкриття абсцесів піднебіння».
- Таблиця-схема: «Класифікація абсцесів та флегмон ЩЛД».

Практичне заняття №9

- Реферат на тему: «Сучасні методи антибіотикотерапії в лікуванні важких гнійно-запальних захворювань ЩЛД та шиї», «Сучасні методи діагностики гнійно-запальних процесів», «Внесок співробітників кафедри у розробку проблеми лікування гнійно-запальних захворювань ЩЛД».
- Таблиця-схема: «Методи хірургічного лікування флегмон дна порожнини рота та шиї».

Практичне заняття №10

- Стенди (стендові доповіді) на теми: «Класифікація гострих одонтогенних запальних захворювань та їх ускладнень», «Шляхи розповсюдження гнійної інфекції у щелепно-лицевій ділянці», «Сучасні методи додаткового обстеження при гострих одонтогенних запальних захворюваннях», збір ілюстративного матеріалу (фотографії та рентгенограми тематичних хворих), оформлення тематичного альбому.

Практичне заняття №11

- Реферат на тему: «Малоінвазивні оперативні втручання при лікуванні одонтогенного гаймориту», «Лікарська тактика при розвитку одонтогенного гаймориту».

Практичне заняття №12

- Реферат на тему: «Хірургічні втручання при хронічному лімфаденіті, аденофлегмоні». Оформити історію хвороби пацієнта хворого на гострий гнійний лімфаденіт.
- Таблиця-схема: «Класифікація лімфаденіту».

Практичне заняття №13

- Реферат на тему: «Етіологія та патогенез гострого сіаладеніту», «Внесок співробітників кафедри у розробку захворювань слинних залоз».
- Таблиця-схема «Класифікація гострого сіаладеніту».

Практичне заняття №14

- Реферат на тему: «Етіологія, патогенез, клінічна картина та діагностика хронічних форм сіалоаденіта».
- Таблиця-схема: «Класифікація сіалоаденіта», «Порядок та етапи обстеження пацієнтів з ураженням слинних залоз», «Порядок та етапи лікування пацієнтів з ураження слинних залоз».

Практичне заняття №15

- Реферат на тему: «Сучасні методи дослідження функціонування слинних залоз», «методика сіалоендоскопії в щелепно-лицевій хірургії».

Практичне заняття №16

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості будови СНЩС», «Сучасні методи діагностики захворювань СНЩС».
- Таблиця-схема: «Класифікація захворювань СНЩС».

Практичне заняття №17

- Реферат на тему: «Топографо-анатомічні особливості розповсюдження гнійно-запального процесу від вогнищ у нижній щелепі та оперативні шляхи розкриття гнійних осередків середостіння», «Одонтогенний сепсис: етіологія, патогенез, фази розвитку, особливості клінічної картини та лікування».
- Таблиця-схема: «Топографія середостіння», «Шляхи розповсюдження одонтогенної інфекції від джерел навколо нижньої щелепи».

Практичне заняття №18

- Реферат на тему: «Сучасні знеболювальні засоби (анестетики), обладнання: дія, недоліки та переваги. Особливості знеболення при видаленні зубів у пацієнтів, які хворіли на інфаркт міокарда, цукровий діабет, серцево-судинні захворювання».

Реферати повинні бути написані від руки обсягом від 5 сторінок формату А4 та мати наступну структуру: вступ, актуальність теми, завдання та результати дослідження, висновки і літературні джерела. При оформленні стендових доповідей слід також наводити посилання на інформаційні джерела.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти до поточного контролю Модуля 1

1. Остеомієліти щелеп. Етіологія, теорії патогенезу, класифікація.
2. Диференціальна діагностика гострих періодонтиту, періоститу та остеомієліту щелеп.
3. Гострий гематогенний остеомієліт верхньої щелепи: етіологія, клініка, ускладнення і лікування.
4. Особливості клінічного перебігу, діагностики і лікування неодонтогенного гострого остеомієліту щелеп.
5. Одонтогенний остеомієліт щелеп. Гостра стадія. Клініка, діагностика,

лікування.

6. Одонтогенний остеомієліт щелеп. Хронічна стадія. Клініка, діагностика. Консервативне лікування. Операція секвестректомії. Показання, терміни та методика виконання. Профілактика ускладнень.
7. Особливості клінічного перебігу одонтогенних остеомієлітів нижньої та верхньої щелеп. Залежність від анатомо-топографічних особливостей. Ускладнення остеомієлітів.
8. Абсцеси та флегмони щелепно-лицевої ділянки. Загальні клінічні ознаки, прийоми діагностики.
9. Абсцеси та флегмони щелепно-лицевої ділянки. Принципи комплексного лікування.
10. Загальне лікування флегмон ЩЛД. Виписати необхідні рецепти.
11. Хірургічна анатомія клітковинних просторів щелепно-лицевої ділянки. Шляхи поширення одонтогенної інфекції.
12. Флегмони підскроневої та крилопіднебінної ямок. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
13. Флегмона скроневої ділянки. Причини виникнення, клініка діагностика, лікування.
14. Абсцеси та флегмони підочноямкової та виличної ділянок. Причини, клініка, діагностика, лікування.
15. Абсцес і флегмона крилоподібно-нижньощелепного клітковинного простору. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
16. Абсцес і флегмона навкологлоткового клітковинного простору. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
17. Абсцес і флегмона привушно-жувальної ділянки. Причини, хірургічна анатомія, клініка, діагностика, лікування.
18. Абсцес і флегмона підмасетеріального клітковинного простору. Хірургічна анатомія. Причини, клініка, діагностика, лікування.
19. Абсцес та флегмона піднижньощелепного клітковинного простору, його хірургічна анатомія. Причини, клініка, діагностика, лікування.
20. Абсцес і флегмона позадущелепної ділянки. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
21. Абсцес і флегмона щічної ділянки. Хірургічна анатомія, причини. Клініка, діагностика, лікування.
22. Абсцес і флегмона підпідборідної ділянки. Хірургічна анатомія, причини. Клініка, діагностика, лікування.
23. Абсцес і флегмона під'язикової ділянки. Хірургічна анатомія, причини. Клініка, діагностика, лікування.
24. Абсцес та флегмона язика. Причини, клініка, діагностика, лікування.
25. Абсцес щелепно-язикового жолобка. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
26. Флегмона дна порожнини рота. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.
27. Гнилісно-некротична флегмона Жансуля-Людвіга. Хірургічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування.

28. Одонтогенні та неодонтогенні флегмони ЩДД: диференціальна діагностика, особливості клінічного перебігу, лікування, ускладнення.
29. Клініка, топографічна анатомія та лікування флегмон ший.
30. Одонтогенний гайморит. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
31. Одонтогенний гайморит. Консервативне та хірургічне лікування. Ускладнення та їх лікування, профілактика.
32. Лімфаденіти щелепно-лицевої ділянки: класифікація, клініка, диференціальна діагностика, лікування.
33. Псевдопаротит Герценберга та паротит.
34. Нома: етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування. Диференційна діагностика, ускладнення.
35. Фурункули та карбункули щелепно-лицевої ділянки: класифікація, клініка, ускладнення та лікування.
36. Бешиха обличчя. Етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування. Диференційна діагностика, ускладнення.
37. Гостре запалення слинних залоз: класифікація, клінічний перебіг, лікування.
38. Слинокам'яна хвороба: етіологія, клініка, ускладнення та лікування.
39. Хронічне запалення слинних залоз: класифікація, клінічний перебіг, лікування.
40. Реактивно-дистрофічні захворювання слинних залоз. Хвороба Мікуліча, синдром Шегрена.
41. Артрити скронево-нижньощелепного суглоба. Клініка, діагностика та лікування.
42. Артрози скронево-нижньощелепного суглоба. Клініка, діагностика та лікування.
43. Синдром больової дисфункції скронево-нижньощелепного суглоба.
44. Туберкульоз щелепно-лицевої ділянки: клініка, диференціальна діагностика, лікування.
45. Актиномікоз щелепно-лицевої ділянки: клініка, диференціальна діагностика, лікування.
46. Сифіліс щелепно-лицевої ділянки: клініка, диференціальна діагностика, лікування.
47. Ускладнення флегмон ЩДД: абсцес мозку, менінгіт. Етіологія, клінічна картина, лікування.
48. Одонтогенні медіастиніти: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика.
49. Тромбофлебіт вен обличчя, тромбоз печеристого синуса. Етіологія, клініка, диференціальна діагностика, лікування.
50. Сепсис, інфекційно-токсичний шок. Етіологія, клініка, диференціальна діагностика, лікування.

Перелік практичних навичок до контролю модуля 1

1. Підготувати набір інструментарію, необхідного для секвестректомії.

2. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони підщелепного простору.
3. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони привушно-жувальної ділянки, крилоподібно-щелепного простору, скроневої ділянки.
4. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання абсцесу щелепно-язикового жолобка.
5. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони підскроневої ділянки, крилопіднебінної ямки (з різних доступів).
6. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання гнійників кликової ямки.
7. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання флегмони орбіти.
8. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання гнійників щелепно-лицевої ділянки при фурункулах.
9. Підготувати набір інструментарію, необхідного для розтину та дренивання гнійників щелепно-лицевої ділянки при карбункулах.
10. Перерахувати та зробити на муляжі м'які пов'язки, які використовуються при пошкодженні м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
11. Вміти прочитати та встановити попередній діагноз за рентгенограмами при такій патології:
 - періодонтит;
 - остеомієліт кісток лицевого скелета, одонтогенний гайморит;
 - травматичні пошкодження зубів – вивих та перелом;
 - вивихи скронево-нижньощелепного суглоба;
 - зміни кісток лицевого скелета, при специфічній інфекції (щелеп, виличної кістки, кісток носа);
 - захворювання слинних залоз.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль (ПМК).

Система поточного та підсумкового контролю

Контроль знань з вивчення дисципліни проводиться у вигляді:

поточного контролю, що здійснюється на кожному практичному занятті й дає змогу виявити рівень засвоєння окремих елементів навчального матеріалу; **тематичного контролю, рубіжного контролю** – проводиться після завершення певного етапу навчання на практичних підсумкових заняттях – відповідно до конкретних цілей модуля. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів освіти: тестовий контроль; розв'язування ситуаційних задач; структуровані письмові роботи; структурований за процедурою контроль практичних навичок та умінь відповідно до переліку практичних навиків до кожного заняття;

Оцінювання поточної навчальної діяльності здобувача здійснюється на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти, наведених у таблиці.

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність здобувача освіти складає **120 балів**.

Оцінювання самостійної роботи: Оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою,

здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Після проведення останнього заняття, що передує підсумковому модульному контролю, підраховується середня оцінка здобувача освіти за традиційною 4-бальною шкалою, яка отримана протягом поточних занять, що належать до цього модулю (з точністю до сотих балу), з подальшою конвертацією у багатобальну. Конвертація проводиться згідно з уніфікованою таблицею де максимум становить 120 балів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля (змістовних модулів) на останньому занятті з модуля. До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, і при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну, що становить 72. Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки, визначеною на підставі робочої навчальної програми з хірургічної стоматології.

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку згідно з таблицею відповідності, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою.

Підсумковий модульний контроль проводиться стандартизовано і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Теоретична частина ПМК складається з 40 тестових завдань (кожен по 1 балу – всього 40 балів), 2-х теоретичних питань та 2-х практичних завдань, які оцінюються по 10 балів. Практична підготовка оцінюється за вмінням здобувача освіти виконувати основні стоматологічні маніпуляції на фантомах з виконання анестезій, операції видалення зуба, вибору інструментарію, оперативного доступу до осередку запалення. Всього 80 балів. **Підсумковий модульний контроль** зараховується здобувачу освіти, якщо він набрав не менше 50 балів з 80 можливих. Оцінка за модуль розраховується як сума балів за поточну успішність і підсумковий модульний контроль. **Разом** максимальна сума балів за кожен модуль – 200.

Здобувач освіти, який за результатами складання ПМК отримав результат менший за 50 балів, зобов'язаний перескласти ПМК згідно з графіком не більше 2-х разів.

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність – балам за ПМК, екзамен та традиційній чотирьохбальній оцінці

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність модуля (А×24)	Бали за ПМК модуля (А×16)	Бали за модуль та/або екзамен (А×24+А×16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
--	--	---------------------------	---	----------------	---------------------

2,00	48	32	80	F FX	2 незадовільно	
2,1	50	34	84			
2,15	52	34	86			
2,2	53	35	88			
2,25	54	36	90			
2,3	55	37	92			
2,35	56	38	94			
2,4	58	38	96			
2,45	59	39	98			
2,5	60	40	100			
2,55	61	41	102			
2,6	62	42	104			
2,65	64	42	106			
2,7	65	43	108			
2,75	66	44	110			
2,8	67	45	112			
2,85	68	46	114			
2,9	70	46	116			
2,95	71	47	118			
3	72	50	122			E
3,05	73	50	123			
3,1	74	50	124			
3,15	76	50	126			
3,2	77	51	128			
3,25	78	52	130	D	4 добре	
3,3	79	53	132			
3,35	80	54	134			
3,4	82	54	136			
3,45	83	55	138			
3,5	84	56	140	C		4 добре
3,55	85	57	142			
3,6	86	58	144			
3,65	88	58	146			
3,7	89	59	148			
3,75	90	60	150			
3,8	91	61	152			
3,85	92	62	154			
3,9	94	62	156			
3,95	95	63	158	B	4 добре	
4	96	64	160			
4,05	97	65	162			
4,1	98	66	164			
4,15	100	66	166			
4,2	101	67	168			
4,25	102	68	170			
4,3	103	69	172			
4,35	104	70	174			
4,4	106	70	176			
4,45	107	71	178	A		і Д М і
4,5	108	72	180			

4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Методи навчання

Організація навчального процесу здійснюється відповідно до вимог європейської кредитно трансферної системи організації навчального процесу.

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- **вербальні**, що забезпечують **сприймання і засвоєння** знань здобувачам освіти (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт);
 - мозковий штурм, рольові ігри, клінічні кейси, дебати;
 - **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
 - виконання самостійної роботи здобувачів освіти (СРС), що передбачена в тематичних планах у вигляді тем для самостійного вивчення та контролюється на підсумковому модульному контролі;
 - **заохочення** за наукові публікації або призові місця за участь у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, студентських конференціях тощо.

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Методи контролю

Стандартизовані методи контролю, що оцінюють теоретичну і практичну підготовку здобувача освіти згідно з вимогами робочої програми: усний, письмовий, тестовий, комп'ютерний, використання тестів формату інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок», самоконтроль та самооцінка – в обсязі програмного матеріалу з дисципліни.

Види контролю: попередній, поточний.

Методичне забезпечення

1. Основна та додаткова література.
2. Методичні розробки лекцій з дисципліни.
3. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів освіти під час підготовки до практичних занять.
4. Тестові та контрольні завдання до практичних занять.
5. Перелік питань до підсумкового модульного контролю.
6. Мультимедійні презентації лекцій.

Рекомендована література

Базова:

1. Тимофеев О.О. Щелепно-лицева хірургія. – 3-є перероблене і доповнене видання – К.: ВСВ Медицина, 2022. – 792 с.
2. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник Т1-Т2 / За редакцією В. О. Маланчука – К.: ЛОГОС, 2022.

Допоміжна:

1. Побічна дія ліків = Side Effects of Medications : навчальний посібник у 2 т. Т. 1 / [В. М. Бобирьов , М. М. Потяженко, О. М. Беляєва та ін.; за заг. ред. В. М. Бобирьова , М. М. Потяженка]. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 360 с.
2. Medicine of emergency situations: textbook / V. V. Chaplyk [et al.]. Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.
3. Petersons Principles of Oral and Maxillofacial Surgery (4 th ed.) in 2 volumes / Ed. by Miloro M., Ghali G.E., Larsen P.E. Waite P. –Springer Nature Switzerland AG., 2022. – 2328 p.

16. Інформаційні ресурси

1. Офіційний Web-сайт ВДНЗУ «Полтавського державного медичного університету» <http://www.umsa.edu.ua>
2. Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки:
 - Електронний каталог бібліотеки.
 - Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники
 - Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.
3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:
 - 3.1. Інтернет каталоги і колекції посилань.
 - 3.2. Медичні web- сервери і web-сторінки.
 - 3.3. Бази даних.
 - 3.4. Архіви електронних текстів і віртуальні бібліотеки.
 - 3.5. Бібліографічні посібники.
 - 3.6. Медичні організації (асоціації, наукові товариства).
 - 3.7. Науково-дослідницькі центри та інститути.
 - 3.8. Медична освіта.
 - 3.9. Лікувальні заклади.
 - 3.10. Новини.
 - 3.11. Корисні посилання.

Розробники:

- к. мед. н., доц. Панькевич А.І.
к. мед. н., доц. Колісник І.А.
к. мед. н., доц. Гоголь А.М.

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

«УЗГОДЖЕНО»

Гарантом освітньо-професійної
програми «Стоматологія»
«28» серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Головою вченої ради стоматологічного
факультету
Протокол від «28» серпня 2024 р. № 1

СИЛАБУС

ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

Модуль 2. «Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки»

Модуль 3. «Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки»

обов'язкова

рівень вищої освіти
галузь знань
Спеціальність
кваліфікація освітня
кваліфікація професійна
освітньо-професійна програма
форма навчання
курс(и) та семестр(и) вивчення навчальної
дисципліни

другий (магістерський)
22 Охорона здоров'я
221 Стоматологія
магістр стоматології
лікар-стоматолог
Стоматологія
денна
4, 5 курси
7, 8, 9, 10 семестри

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
хірургічної стоматології
та щелепно-лицевої хірургії
Протокол від «28» серпня 2024 р. № 1

Полтава – 2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Локес Катерина Петрівна, к.мед.н., доц. Аветіков Давид Соломонович, д.мед.н., проф. Іваницька Олена Сергіївна, к.мед.н., доц. Волошина Людмила Іванівна, к.мед.н., доц. Стебловський Дмитро Валерійович, к.мед.н., доц. Бойко Ігор Васильович, к.мед.н., ас. Буханченко Ольга Петрівна, доктор філософії, ас. Гаврильєв Віктор Миколайович, к.мед.н., ас. Личман Віталій Олександрович, доктор філософії, ас. Торопов Олександр Анатолійович, доктор філософії, ас. Яценко Павло Ігорович, доктор філософії, ас.
Профайл викладача (викладачів)	https://hirstom.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532) 60-77-26
E-mail:	surgstom@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://hirstom.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни «Хірургічна стоматологія»

Кількість кредитів / годин – 16 кредити ЄКТС / 480, із них:

Лекції (год.) – 64

Практичні заняття (год.) – 192

Самостійна робота (год.) – 224

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

Обсяг модуля 2. «Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки»

Кількість кредитів / годин – 6,0 /180, із них:

Лекції (год.) – 24

Семінарські заняття (год.) – немає

Практичні заняття (год.) – 72

Самостійна робота (год.) – 84

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

Обсяг модуля 3. «Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки»

Кількість кредитів / годин – 7,0/210, із них:

Лекції (год.) – 28

Семінарські заняття (год.) – немає

Практичні заняття (год.) – 84

Самостійна робота (год.) – 98

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни визначається вимогами, які науково-практичні працівники пред'являють до здобувачів освіти при вивченні дисциплін Модуль 2. «Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки» та Модуль 3. «Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки», що ґрунтуються на заходах академічної доброчесності. Навчальна дисципліна ґрунтується на цілях сталого розвитку ООН: 3 – міцне здоров'я, 4 – якісна освіта.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з дисципліни «Хірургічна стоматологія», дотримуючись принципів академічної доброчесності – Кодекс академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету

https://science.pdmu.edu.ua/academic-integrity/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti?_gl=1*7rljms*_ga*MTI5MDgzMzQzLjE3NjcwMDc2OTM.*_ga_V8ZTC1CVPX*czE3Njc1OTQzOTQkbzIkZzEkdDE3Njc1OTQ1NTMkajE2JGwwJGgw

Положення про академічну доброчесність

https://science.pdmu.edu.ua/academic-integrity/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist?_gl=1*nduf5c*_ga*MTI5MDgzMzQzLjE3NjcwMDc2OTM.*_ga_V8ZTC1CVPX*czE3Njc1OTQzOTQkbzIkZzEkdDE3Njc1OTUwNzAkajMyJGwwJGgw

Дотримування академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати навчальної та наукової діяльності

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фальсифікація, списування, хабарництво. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до відповідальності згідно нормативних документів.

Присутність здобувачів вищої освіти на всіх видах занять є обов'язковою (окрім випадків за поважною причиною), запізнення на заняття є недопустимими!

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі та студенти діють відповідно до:

Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті https://pdmu.edu.ua/storage/departments-npr/docs_links/EXHOB4YrpFJqagUWjwI3e7GhMA6TcAWDd7yVXYjO.pdf

Навчальна дисципліна «Хірургічна стоматологія» передбачає дотримання цілей сталого розвитку ООН: №3 (міцне здоров'я), №4 (якісна освіта) та №9 (інновації та інфраструктура).

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Дисципліна «Хірургічна стоматологія» вивчає клініку та діагностику хірургічних захворювань обличчя та шиї, захворювань скронево-нижньощелепного суглобу, кісток лицевого черепа; пухлин та пухлиноподібних утворень відповідної ділянки;

травматичних ушкоджень зубів, органів порожнини рота, обличчя та шиї, кісток лицевого черепа, при яких необхідне комплексне лікування.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Модуль 2 – ґрунтуються на попередньому вивченні студентами анатомії людини, гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами, а також на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики хірургічної стоматології, пропедевтики терапевтичної стоматології і пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

Модуль 3 – ґрунтуються на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами, а також на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики хірургічної стоматології, пропедевтики терапевтичної стоматології і пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Модуль 2 «Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки»

Метою вивчення навчальної дисципліни є:

- опанувати методи обстеження пацієнта з хірургічною патологією щелепно-лицевої локалізації;
- навчитися складати схему обстеження тематичних пацієнтів;
- вивчити особливості етіології та патогенезу пухлин та пухлиноподібних новоутворень, травматичних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- проаналізувати основні принципи лікування та профілактики захворювань щелепно-лицевої ділянки на амбулаторному прийомі та в умовах стаціонару;
- вивчити звітну документацію хірурга-стоматолога.

Модуль 3 «Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки»

Метою вивчення навчальної дисципліни є:

- знати методи обстеження пацієнта з хірургічною патологією щелепно-лицевої ділянки;
- вміти скласти схему обстеження тематичних пацієнтів;
- знати особливості етіології та патогенезу запальних захворювань, пухлин та пухлиноподібних новоутворень, травматичних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки, патології СНЩС, захворювань та ушкоджень нервів обличчя, дефектів та деформацій лицевого черепа.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- проаналізувати основні принципи лікування та профілактики захворювань щелепно-лицевої локалізації на амбулаторному прийомі та в умовах стаціонару;
- вивчити звітну документацію хірурга-стоматолога.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

- інтегральна:

- Здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю "Стоматологія" у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій.

- загальні:

- 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
- 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- 10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- 11. Здатність працювати в команді.
- 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

- спеціальні (фахові, предметні):

- 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

- 5. Спроможність до проєктування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
- 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
- 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
- 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

24. Розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі стандартних підходів і комп'ютерних інформаційних технологій.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення **Модуля 2 «Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки»**, змістовий модуль **1 «Онкологія щелепно-лицевої ділянки»** студенти повинні

знати:

1. Поняття про пухлини.
2. Класифікацію пухлин щелепно-лицевої локалізації (ЩЛЛ). Статистику. Міжнародну класифікацію пухлин ВООЗ.
3. Теорії канцерогенезу, роль імунної системи, екзогенних факторів в розвитку злоякісних новоутворень.
4. Роль і завдання лікаря-стоматолога в системі надання спеціалізованої допомоги хворим з пухлинами ЩЛЛ. Значення ранньої діагностики.
5. Онкологічна пересторога як система понять, знань і принципів організації протипухлинної служби.
6. Методи обстеження пацієнтів з метою діагностики пухлин, роль сучасних методів обстеження (МРТ, променева, радіоізотопна діагностика, цитологічна та гістологічна верифікація пухлин).
7. Стадії ураження за системою TNM.
8. Клінічні групи онкологічних пацієнтів.
9. Принципи і методи диспансеризації пацієнтів із передпухлинними захворюваннями обличчя і органів порожнини рота.
10. Передракові захворювання:
Облігатні передракові захворювання: хвороба Боуена, бородавчастий передрак, обмежений передраковий гіперкератоз, абразивний преканцерозний хейліт Манганотті, пігментна ксеродерма, еритроплазія Кейра
Факультативні передракові захворювання: лейкоплакія верукозна, лейкоплакія ерозивна, папіломатоз, кератоакантома, хронічна тріщина губи, шкірний ріг
11. Доброякісні пухлини і пухлиноподібні утворення тканин щелепно-лицевої ділянки та ший:
Доброякісні пухлини і пухлиноподібні утворення м'яких тканин: фіброма, фіброматоз ясен, епуліди, ліпома, дифузний ліпоматоз, рабдоміома, лейоміома, гемангіома (капілярна, кавернозна, гілляста), лімфангіома, невринома, нейрофіброматоз, папілома, ринофіма, атерома, пігментний невус, дермоїдна кіста, епідермоїдна кіста, бічні та серединні кісти ший
Доброякісні пухлини і пухлиноподібні утворення кісток лицевого черепа: остеома, остеобластокластома, фіброзна дисплазія, хвороба Педжета, одонтома, адамантинома, радикулярна кіста, фолікулярна кіста, ретромолярна кіста, кіста різцевого каналу, глобуломаксілярна кіста
12. Доброякісні пухлини і пухлиноподібні утворення слинних залоз: плеоморфна аденома, мономорфна аденома, ретенційні кісти малих слинних залоз, ретенційні кісти великих слинних залоз
13. Злоякісні пухлини щелепно-лицевої ділянки

Злоякісні пухлини м'яких тканин: рак шкіри, рак слизової оболонки порожнини рота, рак язика, рак губи

Злоякісні пухлини кісток: рак нижньої щелепи, рак верхньої щелепи, саркома щелеп

Злоякісні пухлини слинних залоз: аденокарцинома, мукоепідермоїдний рак

вміти:

- 1.Обстежити хворого з пухлиною ЩЛЛ, встановити діагноз та призначити лікування.
2. Прочитати та встановити попередній діагноз при використанні додаткових методів дослідження.
3. Надати допомогу хворому при зомлінні, колапсі, шоку.
- 4.Надати допомогу хворому при набряку Квінке, анафілактичному шоку.
5. Провести штучне дихання та непрямий масаж серця.
6. Провести взяття матеріалу для цитологічного чи гістологічного дослідження.

по завершенню вивчення **Модуля 2 «Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки»**, змістовий модуль 2 «Травматологія щелепно-лицевої ділянки»

знати:

1. Причини травматизму, його профілактику, статистику пошкоджень ЩЛЛ мирного та військового часу. Їх класифікацію.
2. Травми м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
3. Термічні, хімічні та радіаційні ушкодження тканин щелепно-лицевої ділянки
4. Травма зубів.
5. Травми альвеолярного відростка.
6. Травми нижньої щелепи.
7. Травми верхньої щелепи.
8. Травма виличного комплексу.
9. Травми орбіти.
10. Травми кісток носа.
11. Лікування пошкоджень м'яких тканин та кісток лицевого скелету.
12. Види регенерації кісткової тканини.
13. Поєднані ушкодження ЩЛЛ.
14. Хірургічна стоматологія екстремальних ситуацій та військова щелепно-лицева хірургія.
15. Вогнепальні ушкодження обличчя.
16. Види кровотеч, асфіксій. Шок.
17. Вогнепальні рани м'яких тканин обличчя, кісток лицевого скелету.
18. Вогнепальні ушкодження верхньої та нижньої щелеп, кісток середньої зони обличчя.
19. Принципи організації етапно-евакуаційної системи лікування поранених з ушкодженням обличчя та щелеп.

20. Ускладнення вогнепальних поранень ЩЛЛ, їх запобігання та лікування.

вміти:

1. Обстежити постраждалого з травмою ЩЛЛ, встановити діагноз та призначити лікування.
2. Перерахувати та зробити на муляжі м'які пов'язки, які використовуються при пошкодженні м'яких тканин ЩЛЛ.
3. Виконати на муляжі лігатурне зв'язування зубів.
4. Виготовити гладку шину-скобу та визначити показання до її застосування.
5. Виготовити шину з зачіпними гачками та визначити показання до її застосування
6. Виготовити шину з розпірковим згином та визначити показання до її застосування.
7. Виготовити шину з похилою площиною та визначити показання до її застосування.
8. Виготовити шину з опорною площиною та визначити показання до її застосування.
9. Виготовити пращоподібну бинтову пов'язку та визначити показання до її застосування.
10. Прочитати та встановити попередній діагноз за рентгенограмами та сканами КТ при такій патології:
 - а) травматичні ушкодження зубів – вивих та перелом;
 - б) вивихи скронево-нижньощелепного суглобу;
 - в) ушкодження кісток лицевого скелета (щелеп, виличної кістки, кісток носа);
11. Вміти виконати будь-який вид місцевого знеболення в ЩЛД.
12. Провести типову операцію видалення зубів та їх коренів, з щілини перелому зокрема.
14. Провести тимчасову та постійну зупинку кровотечі.
15. Провести ПХО рани при невогнепальних та вогнепальних ушкодженнях м'яких тканин обличчя та кісток лицевого черепа.
16. Накласти вузловий шов.
17. Накласти П-подібний шов.
18. Накласти безперевний шов.

по завершенню вивчення **Модуля 3. Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки, змістовий модуль 1 «Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки»**

знати:

1. Особливості будови скронево-нижньощелепного суглоба у віковому аспекті.
2. Іннервація та кровопостачання скронево-нижньощелепного суглоба.
3. Біомеханіка скронево-нижньощелепного суглоба залежно від виду прикусу.
4. Класифікація вивихів нижньої щелепи.

5. Клініка переднього вивиху нижньої щелепи.
6. Клініка заднього вивиху нижньої щелепи.
7. Діагностика вивихів нижньої щелепи.
8. Консервативні методи лікування вивиху нижньої щелепи.
9. Хірургічні методи лікування вивиху нижньої щелепи.
10. Етіологія і патогенез артритів, артрозо-артритів, артрозу скронево-нижньощелепного суглоба, синдрому больової дисфункції, нестабільності СНЩС.
11. План обстеження хворого з гострим і хронічним артритом, артрозо-артритом, артрозом скронево-нижньощелепного суглоба.
12. Класифікації артритів, артрозо-артритів, артрозу скронево-нижньощелепного суглоба.
13. Клінічні ознаки і методи лікування гострих артритів скронево-нижньощелепного суглоба.
14. Клінічні ознаки і методи лікування хронічних артритів скронево-нижньощелепного суглоба.
15. Клінічні ознаки і методи лікування артрозо-артриту скронево-нижньощелепного суглоба.
16. Клінічні ознаки і методи лікування артрозу скронево-нижньощелепного суглоба.
17. Схеми комплексного лікування хворих з артритом, артрозо-артритом, артрозом скронево-нижньощелепного суглоба.
18. Етіопатогенез контрактури нижньої щелепи.
19. Види контрактур нижньої щелепи.
20. Клінічні прояви контрактури нижньої щелепи.
21. Діагностика контрактури нижньої щелепи.
22. Методи лікування хворих з контрактурою нижньої щелепи.
23. Оперативні методи лікування хворих з контрактурою нижньої щелепи.
24. Механотерапія та фізіотерапія в комплексному лікуванні контрактури нижньої щелепи.
25. Причини виникнення рецидивів контрактури нижньої щелепи. Методи профілактики.
26. Етіологія та патогенез різних видів анкілозу скронево-нижньощелепного суглобу.
27. План обстеження хворого з анкілозом скронево-нижньощелепного суглобу.
28. Класифікація анкілозів скронево-нижньощелепного суглобу.
29. Клінічні ознаки анкілозу скронево-нижньощелепного суглобу.
30. Схеми комплексного лікування хворих з анкілозами скронево-нижньощелепного суглобу.
31. Методики оперативного лікування анкілозу скронево-нижньощелепного суглобу.
32. Етіологія та патогенез різних видів дисфункції скронево-нижньощелепного суглобу.

33. Клінічні ознаки дисфункції скронево-нижньощелепного суглобу.
34. Схема лікування хворих з дисфункцією скронево-нижньощелепного суглобу.
35. Класифікація дефектів і деформацій щелепно-лищевої ділянки.
36. Планування пластичних та реконструктивних операцій.
37. Показання до пластичних та реконструктивних операцій.
38. Принципи проведення реконструктивних операцій.
39. Механізм виникнення вроджених та набутих черепно-щелепно-лищевих деформацій.
40. Методи діагностики черепно-щелепно-лищевих деформацій.
41. Визначення поняття «остеопластика». Класифікація остеопластичних матеріалів.
42. Види регенерації кісткової тканини.
43. Біологічне обґрунтування остеоінтеграції.
44. Переваги та недоліки використання кісткових трансплантатів.
45. Методики застосування кісткових трансплантатів у черепно-щелепно-лищевій хірургії.
46. Застосування хрящових трансплантатів у черепно-щелепно-лищевій хірургії.
47. Застосування імплантатів з металу, силікону, пластмас у черепно-щелепно-лищевій хірургії.
48. Етіологія та патогенез деформацій нижньої щелепи.
49. Послідовність обстеження загального і місцевого статусу пацієнта з деформаціями нижньої щелепи
50. Послідовність обстеження загального і місцевого статусу пацієнта з дефектом нижньої щелепи
51. Основні клінічні ознаки прогенії.
52. Хірургічні методи лікування прогенії.
53. Основні клінічні ознаки макрогенії.
54. Хірургічні методи лікування макрогенії.
55. Основні клінічні ознаки мікрогенії.
56. Хірургічні методи лікування мікрогенії.
57. Основні клінічні ознаки відкритого прикусу.
58. Хірургічні методи лікування відкритого прикусу.
59. Основні клінічні ознаки синдрому I-II зябрових дуг.
60. Хірургічні методи лікування синдрому I-II зябрових дуг.
61. Етіологія та патогенез дефектів нижньої щелепи.
62. Хірургічні методи лікування дефектів нижньої щелепи.
63. Етіологія та патогенез деформацій верхньої щелепи.
64. Основні клінічні ознаки макрогнатії.
65. Хірургічні методи лікування макрогнатії.
66. Основні клінічні ознаки мікрогнатії.

67. Хірургічні методи лікування мікрогнатії.
68. Етіологія та патогенез дефектів верхньої щелепи.
69. Основні клінічні ознаки дефектів верхньої щелепи.
70. Послідовність обстеження загального і місцевого статусу пацієнта з дефектом верхньої щелепи
71. Хірургічні методи лікування дефектів верхньої щелепи.
72. Класифікація апаратів для компресійно-дистракційного остеосинтезу.
73. Механізм дії компресійно-дистракційних апаратів.
74. Техніка проведення резекції альвеолярного гребеня.
75. Техніка проведення френулектомії та френулотомії.
76. Поняття про вестибулопластику та її види.
77. Техніка проведення різних видів вестибулопластики.

вміти:

1. Обстежити хворого з захворюваннями СНЩС, дефектами та деформаціями лицевого черепа, встановити діагноз та призначити лікування.
2. Перерахувати та встановити дентальні імпланти на муляжі.
3. Виконати на муляжі окремі види кісткової пластики.
4. Виконати на муляжі накладання компресійно-дистракційних апаратів.
5. Виконати на муляжі вправлення вивиху нижньої щелепи за Гіпократом.
6. Виконати на муляжі операцію резекції альвеолярного гребеня.
7. Виконати на муляжі френулектомію.
8. Виконати на муляжі френулотомію.
9. Виконати на муляжі клаптеві операції при пародонтиті.
10. Виконати на муляжі різні види вестибулопластики.
11. Прочитати та встановити попередній діагноз за рентгенограмами та сканами КТ при такій патології:
 - а) захворювання СНЩС: артрити, артрози, артрозо-артрити, анкілози;
 - б) вивихи нижньої щелепи;
 - в) дефекти та деформації кісток лицевого черепа;
 - г) пародонтит (генералізований періодонтит).

По завершенню вивчення **Модуля 3. «Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки», Змістовий модуль 2 «Субординатура»**

знати:

1. Схема лікування хворих із захворюваннями ЩЛД.
2. Послідовність обстеження пацієнта.
3. Обґрунтування вибору знеболення при проведенні планових та ургентних оперативних втручань.
4. Принципи проведення операцій в щелепно-лицевій області.
5. Основні принципи диференційної діагностики та лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки: альвеоліт, періостит, перикороніт, остеомієліт, флегмони й абсцеси клітковинних просторів голови та шиї, запальні

захворювання слинних залоз, одонтогенний гайморит специфічні запальні процеси (туберкульоз, сифіліс), неодонтогенні запальні процеси (фурункул, карбункул, бешихове запалення), лімфаденіт.

6. Ускладнення запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки (тромбофлебіт вен обличчя, сепсис, медіастеніт).
7. Основні принципи диференційної діагностики та лікування онкологічних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
8. Основні принципи диференційної діагностики та лікування пошкоджень м'яких тканини та кісток щелепно-лицевої ділянки.
9. Нейростоматологічні захворювання (неврит трійчастого, лицевого нерва, невралгії).

вміти:

1. Вміти виконати будь-який вид місцевого знеболення в клініці хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

2. Провести операцію типового та атипового видалення зубів та їх коренів.

3. Надати допомогу хворому при зомлінні, колапсі, шоку.

4. Надати допомогу хворому при набряку Квінке, анафілактичному шоку.

5. Провести штучне дихання та непрямий масаж серця.

6. Обстежити хворого з запальними захворюваннями ЩЛД, в тому числі специфічними.

7. Обстежити хворого з передраковими захворюваннями, пухлинами та пухлиноподібними захворюваннями, встановити діагноз та призначити лікування.

8. Провести взяття матеріалу для цитологічного чи гістологічного дослідження.

9. Обстежити хворого та визначити тактику лікування при захворюваннях СНЩС.

10. Обстежити хворого з дефектами та деформаціями ЩЛЛ, встановити діагноз та призначити лікування.

11. Обстежити пацієнта з пухлинами та пухлиноподібними захворюваннями голови та шиї, встановити діагноз та призначити лікування.

12. Обстежити пацієнта з травматичними пошкодженнями голови та шиї, встановити діагноз та призначити лікування.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Модуль 2. Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки		
Змістовий модуль 1 «Онкологія щелепно-лицевої ділянки»		
1	Міжнародна класифікація пухлин щелепно-лицевої ділянки за ВООЗ. Організація онкостоматологічної допомоги хворим та їх диспансеризація. Передракові захворювання щелепно-лицевої ділянки. 1. <i>Етіологія та патогенез новоутворень.</i> 2. <i>Класифікація пухлин.</i> 3. <i>Основні клінічні прояви пухлин.</i> 4. <i>Організація онкостоматологічної допомоги хворим й їх диспансеризація.</i> 5. <i>Методи досліджень в онкостоматології.</i> 6. <i>Класифікація передракових захворювань</i> 7. <i>Клінічна характеристика облігатних передракових захворювань</i> 8. <i>Клінічна характеристика факультативних передракових захворювань</i>	2
2	Пухлини та пухлиноподібні захворювання м'яких тканин. 1. <i>Етіологія та патогенез пухлин та пухлиноподібних утворень м'яких тканин.</i> 2. <i>Класифікація пухлин та пухлиноподібних утворень м'яких тканин</i> 3. <i>Клініка, діагностика та лікування ліпоми та ліпоматозу</i> 4. <i>Клініка, діагностика та лікування фіброми та фіброматозу</i> 5. <i>Клініка, діагностика та лікування епітеліальних доброякісних пухлин</i> 6. <i>Клініка, діагностика та лікування новоутворень кровоносних та лімфатичних судин</i> 7. <i>Клініка, діагностика та лікування новоутворень периферійних нервів</i>	2
3	Одонтогенні пухлини щелеп – амелобластома, одонтоми, цементоми, епулід, одонтогенна фіброма. Одонтогенні кісти щелеп, які виникають внаслідок вад розвитку та запальної природи. 1. <i>Етіологія та патогенез одонтогенних пухлин та пухлиноподібних захворювань щелеп.</i> 2. <i>Класифікація, клініка, діагностика, лікування одонтогенних пухлин та пухлиноподібних захворювань щелеп.</i> 3. <i>Етіологія та патогенез одонтогенних кіст щелеп.</i> 4. <i>Класифікація, клініка, діагностика, лікування одонтогенних кіст щелеп.</i> 5. <i>Міксосома: клінічна картина, діагностика, лікування.</i>	2
4	Остеогенні пухлини та пухлиноподібні утворення. 1. <i>Херувізм: клінічна картина, діагностика, лікування</i> 2. <i>Паратіреоїдна остеодистрофія: клінічна картина, діагностика, лікування</i> 3. <i>Хвороба Педжета: клінічна картина, діагностика, лікування</i> 4. <i>Хвороба Бранцева-Ліхтенштейна: клінічна картина, діагностика, лікування</i> 5. <i>Синдром Олбрайта: клінічна картина, діагностика, лікування</i> 6. <i>Хвороба Таратінова: клінічна картина, діагностика, лікування.</i>	2
5	Пухлини та пухлиноподібні утворення слинних залоз. Бранхіальні	2

	та тіреоглоссальні кісти та нориці. Тератоми. 1. Бранхіогенні кісти та нориці: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, лікування 2. Тиреоглоссальні кісти та нориці: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, лікування 3. Тератоми: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, лікування 4. Профілактика та лікування ускладнень	
6	Злоякісні пухлини м'яких тканин та кісток щелепно-лицевої локалізації. 1. Онкологічна пересторога 2. Теорії онтогенезу 3. Класифікація злоякісних пухлин щелепно-лицевої локалізації 4. Злоякісні пухлини м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації: клінічна картина, діагностика, лікування 5. Шийні лімфаденектомії 6. Ускладнення та їх профілактика 7. Злоякісні пухлини кісткової тканини щелепно-лицевої локалізації: клінічна картина, діагностика, лікування 8. Фактори ризику розвитку злоякісних пухлин кісток лицевого скелету 9. Рак нижньої щелепи: клінічна картина, діагностика, лікування. 10. Саркома нижньої щелепи: клінічна картина, діагностика, лікування 11. Рак верхньої щелепи: клінічна картина, діагностика, лінії Онгрена, лікування 12. Саркома верхньої щелепи: клінічна картина, діагностика, лікування	2
Змістовий модуль 2. Травматологія щелепно-лицевої ділянки		
1	Статистика та класифікація пошкоджень щелепно-лицевої ділянки мирного та військового часу. Невогнепальні та вогнепальні ушкодження зубів, альвеолярних відростків, виличних та носових кісток. 1. Хірургічна анатомія кісток лицевого черепа. 2. Статистика, класифікація пошкоджень щелепно-лицевої області мирного та воєнного часу. 3. Невогнепальні та вогнепальні пошкодження зубів, альвеолярних відростків, виличних і носових кісток. 4. Транспортна та лікувальна іммобілізація при пошкодженнях кісток обличчя.	2
2	Невогнепальні та вогнепальні ушкодження щелеп. Статистика, класифікація, особливості клініки, діагностики та етапного лікування постраждалих. Транспортна та лікувальна іммобілізація при пошкодженнях кісток обличчя. 1. Невогнепальні та вогнепальні пошкодження щелеп. Статистика, класифікація, особливості клініки, діагностики та етапного лікування постраждалих. 2. Біомеханіка зміщення уламків щелеп 3. Ортопедичні методи лікування вогнепальних та невогнепальних переломів щелеп 4. Хірургічні методи лікування вогнепальних та невогнепальних переломів щелеп 5. Апаратні методи лікування вогнепальних та невогнепальних переломів щелеп 6. Ускладнення вогнепальних та невогнепальних переломів щелеп	2
3	Невогнепальні та вогнепальні ушкодження м'яких тканин обличчя.	2

	Статистика, класифікація, особливості клініки, діагностики та лікування. Принципи хірургічної обробки ран. Лікування поранених з пошкодженнями м'яких тканин на етапах медичної евакуації. 1. Класифікація пошкоджень ЩЛД. 2. Невогнепальні пошкодження м'яких тканин обличчя. 3. Особливості поранень м'яких тканин обличчя. 4. Фази загоєння ран м'яких тканин обличчя. 5. ПХО ран м'яких тканин обличчя. 6. Особливості вогнепальних поранень обличчя.	
4	Поєднана (черепно-щелепно-лицева) травма щелепно-лицевої ділянки. Травматична хвороба. Класифікація, клініка, діагностика та етапне лікування поранених. 1. Поєднана (черепно-щелепно-лицева) травма щелепно-лицевої області. Класифікація, клініка, діагностика й етапне лікування поранених. 2. Травматична хвороба. Класифікація, клініка, діагностика й етапне лікування поранених. 3. Ранні та пізні ускладнення пошкоджень щелепно-лицевої області. Профілактика, клініка, діагностика, етапне лікування поранених.	2
5	Комбінована травма щелепно-лицевої ділянки. Променева хвороба. Класифікація, клініка, діагностика та етапне лікування поранених. Ранні та пізні ускладнення пошкоджень щелепно-лицевої ділянки. Профілактика, клініка, діагностика, етапне лікування поранених. 1. Комбінована травма щелепно-лицевої області. Класифікація, клініка, діагностика й етапне лікування поранених. 2. Променева хвороба. Класифікація, клініка, діагностика й етапне лікування поранених. 3. Ранні та пізні ускладнення пошкоджень щелепно-лицевої ділянки 4. Профілактика, клініка, діагностика, етапне лікування поранених.	2
6	Опіки та відмороження обличчя. Класифікація, клініка, діагностика та лікування пацієнтів. Ранні та пізні ускладнення термічних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки. Профілактика, клініка, діагностика. 1. Класифікація опіків обличчя 2. Класифікація відморожень обличчя 3. Методи визначення площі уражених тканин 4. Ранні та пізні ускладнення термічних пошкоджень щелепно-лицевої ділянки. 5. Профілактика утворення післяопікових рубців.	2
Модуль 3. Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки		
Змістовий модуль 1 «Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки»		
1	Етапи історичного розвитку пластичної та реконструктивної хірургії. Види пластичних та реконструктивних операцій в клініці щелепно-лицевої хірургії. Місцевопластичні операції: класифікація, планування, недоліки та переваги. 1. Актуальність вивчення дисципліни «Пластична та реконструктивна хірургія». 2. Історичні етапи розвитку пластичної та реконструктивної хірургії. 3. Класифікація дефектів та деформацій тканин щелепно-лицевої ділянки. 4. Класифікація видів пластичних та реконструктивних оперативних утручань	2

	<i>в залежності від часу виконання.</i> 5. <i>Визначення терміну «Пластика місцевими тканинами», класифікація, планування втручання, показання та протипоказання.</i> 6. <i>Види місцевопластичних операцій, їх переваги та недоліки.</i>	
2	Анатомо-фізіологічні особливості скронево-нижньощелепного суглоба. Контрактури, анкілози СНЩС, вивихи нижньої щелепи: етіологія, класифікація, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування, основні принципи профілактики. 1. <i>Анатомія та фізіологія рухів в скронево-нижньощелепному суглобі.</i> 2. <i>Контрактури нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.</i> 3. <i>Анкілози суглоба: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.</i> 4. <i>Вивихи нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.</i> 5. <i>Артриту, артрози та синдром больової дисфункції: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.</i> 6. <i>Артротомія, показання, види, техніка проведення.</i>	2
3	Дефекти м'яких тканин голови та шиї, сучасні методи їх заміщення (вільна аутодермопластика, балонна дермотензія, філатовське стебло). 1. <i>Актуальність теми.</i> 2. <i>Класифікація дефектів м'яких тканин голови та шиї.</i> 3. <i>Показання до вільної пересадки шкіри.</i> 4. <i>Види шкірних трансплантатів, їх переваги та недоліки, особливості застосування.</i> 5. <i>Поняття про тканинні експандери, їх види, показання до застосування.</i> 6. <i>Пластика Філатовським стеблом: показання, вибір місця для мобілізації стебла та методика його утворення, біологічні дані про життєздатність стебла, догляд</i>	2
4	Ембріональні особливості розвитку голови та шиї. Планування та підготовка хворих до лікування з деформаціями мозкового та лицевого черепа. Регенерація кісткової тканини щелеп. Остеогенна та остеоіндуктивна терапія 1. <i>Актуальність теми.</i> 2. <i>Етапи та напрямки ембріонального розвитку голови і шиї.</i> 3. <i>Методи обстеження пацієнтів з сполучними деформаціями щелеп.</i> 4. <i>Поняття про дізостози, їх види.</i> 5. <i>Особливості клініки та діагностики синдрому Робена.</i> 6. <i>Остеодисплазії, їх характеристика, етіологія, клініка, діагностика, лікування.</i> 7. <i>Хвороба Педжета, етіологія, клініка, діагностика, лікування.</i> 8. <i>Визначення поняття «регенерація» та її види.</i> 9. <i>Поняття про остеоіндукцію та остеокондукцію, види матеріалів.</i>	2
5	Хірургічне лікування скелетних аномалій прикусу, ортогнатична (ортодонтична, гнатична) хірургія. Компресійно-дистракційний остеогенез. 1. <i>Актуальність теми.</i> 2. <i>Поняття про ортогнатичну хірургію.</i> 3. <i>Класифікація порушень прикусу.</i> 4. <i>Особливості мультидисциплінарного підходу до вирішення проблеми.</i> 5. <i>Класифікація ключів оклюзії.</i> 6. <i>Класифікація аномалій прикусу.</i> 7. <i>Особливості цефалометричного аналізу.</i> 8. <i>Основні хірургічні втручання в ортогнатичній хірургії.</i>	2

	9. Показання до ортогнатичних операцій. 10. Поняття про дистракційний остеогенез.	
6	Пародонтальна хірургія. Муко-гінгівальна пластична хірургія. Хірургічні етапи дентальної імплантації. Корегуючі операції. 1. Актуальність теми. 2. Поняття про менеджмент м'яких тканин. 3. Основні хірургічні втручання в пародонтальній хірургії. 4. Аугментація ясен та збільшення об'єму фіксованих ясен. 5. Хірургічне усунення рецесій ясен. 6. Хірургічний етап дентальної імплантації, види та геометрія дентальних імплантацій, протокол оперативного втручання.	2
7	Рубцеві деформації тканин щелепно-лицевої ділянки: класифікація, етіологія, патогенез, діагностика, лікування, профілактика. Сучасні принципи трансплантації тканин. Основи клітинних технологій в естетичній хірургії обличчя. Принципи реконструктивної мікрохірургії. 1. Актуальність теми. 2. Визначення поняття «рубець», класифікація рубців. 3. Патоморфологічна характеристика різних типів рубців. 4. Методи хірургічного та консервативного лікування рубців. 5. Основи мікрохірургії. 6. Етапи проведення мікрохірургічних втручань. 7. Ускладнення після проведення мікрохірургічних оперативних утручань. 8. Основи тканинної інженерії.	2
8	Проблеми пластичної хірургії. Патогенетичні особливості (інволюційного птозу) зморшок шкіри обличчя та шиї. Малоінвазивні методи їх усунення. Контурна пластика обличчя. 1. Актуальність теми. 2. Поняття «зморшки шкіри» та «інволюційний птоз». 3. Види оперативних утручань щодо усунення інволюційного птозу. Поняття про «фейс-ліфтинг». 4. Малоінвазивні методи усунення інволюційного птозу. 5. Особливості та методи контурної пластики обличчя. 6. Види ін'єкційних імплантатів 7. Помилки та ускладнення малоінвазивних методів лікування вікових змін обличчя.	2
9	Основні методи хірургічного усунення естетичних недоліків тканин голови та шиї (блефаропластика, риноластика, фейсліфтинг). Помилки та ускладнення пластичної хірургії. 1. Поняття про блефаропластику (верхня, нижня, кругова). Особливості проведення утручань. 2. Поняття про риноластику (відкрита та замкнута). Позитивні та негативні сторони відкритої та замкненої риноластики. Особливості проведення утручань. 3. Поняття про ото пластику. Особливості проведення хірургічного втручання. 4. Помилки та ускладнення в пластичній хірургії обличчя. 5. Фактори ризику при проведенні пластичних оперативних втручань	2

10	Параліч мимічної мускулатури, атрофія обличчя. Симптоми та синдроми пластичної та реконструктивної хірургії. Основи черепнощелепно-лицевої хірургії. 1. Актуальність теми. 2. Топографічна анатомія трійчастого нерва 3. Парез і параліч лицевого нерву: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, хірургічні та консервативні методи лікування. 4. Ускладнення та шляхи їх попередження.	2
11	Основи нейростоматології 1. Топографічна анатомія трійчастого нерва 2. Поняття про нейростоматологію. 3. Принципи протибольового менеджменту. 4. Невралгія трійчастого нерву: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, хірургічні та консервативні методи лікування. 5. Поняття про одонтогенний лицевий біль.	2
Змістовий модуль 2 «Субординатура»		
1	Запальні захворювання щелепно-лицевої локалізації 1. Клінічні ознаки запального процесу 2. Особливості клінічного перебігу запального процесу щелепно-лицевої локалізації 3. Періодонтити: клінічна картина, діагностика та лікування 4. Абсцеси та флегмони щелепно-лицевої локалізації: клінічна картина, діагностика та лікування 5. Остеомієліти щелеп: клінічна картина, діагностика та лікування 6. Ускладнення запальних захворювань щелепно-лицевої локалізації	2
2	Онкологічні захворювання щелепно-лицевої локалізації 1. Поняття про доброякісні та злоякісні пухлини. 2. Класифікація пухлин щелепно-лицевої локалізації 3. Доброякісні пухлини м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації 4. Доброякісні пухлини кісток щелепно-лицевої локалізації 5. Злоякісні пухлини щелепно-лицевої локалізації	2
3	Травматичні ушкодження щелепно-лицевої локалізації 1. Особливості перебігу травматичних ушкоджень щелепно-лицевої локалізації 2. Травматичні ушкодження м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації 3. Травматичні ушкодження кісток лицевого черепа 4. Поєднана та комбінована травма 5. Травматична та променева хвороба 6. Опіки та відмороження голови та шиї. Опікова хвороба. Електротравма 7. Ускладнення травматичних ушкоджень щелепно-лицевої локалізації	2

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті

Не передбачено робочою навчальною програмою.

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 2. Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки	
	Змістовий модуль 1 «Онкологія щелепно-лицевої ділянки»	
1	Організація онкостоматологічної допомоги пацієнтам та їх диспансеризація. Порядок та методи обстеження онкостоматологічного пацієнта. Медична документація хірурга-стоматолога. Біологічні основи клінічної онкології. Онкопересторога. Класифікація пухлин щелепно-лицевої ділянки. <i>Поняття про пухлини. Класифікація пухлин щелепно-лицевої локалізації, поширення. Міжнародна класифікація пухлин ВОЗ. Теорії канцерогенезу. Значення ранньої діагностики. Порядок та методи обстеження онкостоматологічного пацієнта. Медична документація хірурга-стоматолога. Біологічні основи клінічної онкології. Онкопересторога. Обстеження пацієнтів з метою діагностики пухлин. Стадії ураження за системою TNM. Клінічні групи онкологічних пацієнтів.</i>	2
2	Передракові захворювання шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. <i>Класифікація. Факультативні та облігатні передраки. Фонові захворювання. Клінічні прояви, методи діагностики, лікування. Принципи та методи диспансеризації пацієнтів із передпухлинними захворюваннями шкіри обличчя, слизової оболонки порожнини рота та язика.</i>	2
3	Епітеліальні пухлини м'яких тканин. Клініка, діагностика, лікування. Пухлиноподібні утворення м'яких тканин: атерома, ринофіма, кератоакантома, шкірний ріг. Клініка, діагностика, лікування. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування епітеліальних пухлин м'яких тканин щелепно-лицевої локалізації (папілома, невус, епітеліома, трихоепітеліома) та пухлиноподібних процесів (атерома, ринофіма, кератоакантома, шкірний ріг).</i>	2
4	Пухлини що походять з меланогенної системи: невуси, меланома: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування невусів (плоского, горбкуватого, папіломатозного, вузлуватого, бородавчастого) та меланом.</i>	2
5	Пухлини та пухлиноподібні утвори фіброзної, м'язової та жирової тканини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування пухлин та пухлиноподібних утворень фіброзної, м'язової та жирової тканини (фіброма, фіброматоз ясен, гігантоклітинний, фіброзний та ангіоматозний епуліс, ліпома, ліпоматоз, лейоміома, рабдоміома, міобластома).</i>	2
6	Пухлини кровоносних та лімфатичних судин м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки та щелеп. Пухлини та пухлиноподібні ураження периферичних нервів обличчя. Клініка, діагностика, диференціальна	2

	діагностика, лікування. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування пухлин кровеносних та лімфатичних судин (гемангіома (капілярна, кавернозна, гілляста), лімфангіома (капілярна, кавернозна)), пухлин та пухлиноподібних уражень периферичних нервів обличчя (неврилемома, нейрофіброма, нейрофіброматоз (хвороба Реклінгхаузена), травматична неврома).</i>	
7	Епітеліальні та неепітеліальні пухлини слинних залоз. Кісти слинних залоз. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування пухлин епітеліальних та неепітеліальних пухлин та кіст слинних залоз (аденома поліморфна, мономорфна, мукоепідермоїдна пухлина, циліндрома, ретенційна кіста малих слинних залоз, ранула).</i>	2
8	Одонтогенні епітеліальні кісти щелеп: радикулярна, зубовміщуюча, парадентарна, первинна, фолікулярна, кіста прорізування, ясенева. Клініка, діагностика, лікування. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування одонтогенних епітеліальних кіст щелеп (радикулярна, зубовміщуюча, парадентарна, первинна, фолікулярна, кіста прорізування, ясенева).</i>	2
9	Одонтогенна пухлина амелобластома (адамантинома). Одонтома, цементома, одонтогенна фіброма. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування одонтогенних пухлин щелеп (амелобластома, одонтома, амелобластична фіброма, одонтогенна фіброма, міксосома, цементома).</i>	2
10	Первинна остеогенна кісткова пухлина остеобластокластома. Остеогенні кісткові пухлини: остеома, остеїд-остеома, хондрома, остеохондрома, фіброостеома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування остеогенних кісткових пухлин (остеобластокластома, остеома, остеїд-остеома, хондрома, остеохондрома, фіброостеома).</i>	2
11	Пухлиноподібні ураження щелеп: фіброзна дисплазія, херувізм, хвороба Енгля-Реклінгаузена, хвороба Педжета, еозінофільна гранульома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування пухлиноподібних уражень щелеп (фіброзна дисплазія, херувізм, хвороба Енгля-Реклінгаузена, хвороба Педжета, еозінофільна гранульома).</i>	2
12	Пухлини та пухлиноподібні ураження зародкового походження бранхіальні, тіреоглосальні кісти, нориці обличчя та шиї, тератома, бранхіогенний рак. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування пухлиноподібних уражень та пухлин зародкового походження (бранхіальні, тіреоглосальні кісти, нориці обличчя та шиї, тератома, бранхіогенний рак).</i>	2

13	Рак і саркома щелеп: походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика раку та саркоми верхньої та нижньої щелеп. Лінії Онгрена.</i>	2
14	Рак і саркома щелеп: лікування, ускладнення та профілактика. <i>Принципи лікування раку та саркоми верхньої та нижньої щелеп (променеве, хірургічне, кріогенне, лазерне, хіміотерапія, медикаментозне, імунотерапія, комбінований вплив). Показання та протипоказання до хірургічного втручання на первинному вогнищі та на шляхах регіонарного метастазування. Прогноз та критерії одужування.</i>	2
15	Рак губи, органів порожнини рота (язика, щоки, дна порожнини рота, твердого та м'якого піднебіння): походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика раку губи, органів порожнини рота (язика, щоки, дна порожнини рота, твердого та м'якого піднебіння) та язика.</i>	2
16	Рак губи, органів порожнини рота (язика, щоки, дна порожнини рота, твердого та м'якого піднебіння): лікування, ускладнення, профілактика. <i>Принципи лікування (променеве, хірургічне, кріогенне, лазерне, хіміотерапія, медикаментозне, імунотерапія, комбінований вплив). Показання та протипоказання до хірургічного втручання на первинному вогнищі та на шляхах регіонарного метастазування. Прогноз та критерії одужування..</i>	2
17	Злоякісні пухлини слинних залоз: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування. Злоякісні пухлини шиї (метастатичні пухлини, лімфогранулематоз, лімфосаркома, ретикулосаркома). Лімфаденопатії ЩЛД. <i>Етіологія, патогенез, гістологічна будова, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування із урахуванням локалізації злоякісних пухлини слинних залоз (аденокарцинома, аденокістозна та епідермоїдна карцинома). диференційна діагностика злоякісних пухлин та лімфаденопатій шиї (метастатичні пухлини, лімфогранулематоз, лімфосаркома, ретикулосаркома).</i>	2
18	Тестовий контроль, змістовий модуль	2*
Всього за змістовий модуль 1		36
Модуль 2. Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки		
Змістовий модуль 2. Травматологія щелепно-лицевої ділянки		
1	Статистика та класифікація пошкоджень щелепно-лицевої ділянки мирного та воєнного часу. Методи обстеження постраждалих з травмою щелепно-лицевої локалізації. Організація хірургічної допомоги щелепно-лицевим пораненим. Основні принципи організації, об'єм і обсяг допомоги, етапи медичної евакуації та медичне сортування. <i>Статистика та класифікація пошкоджень щелепно-лицевої ділянки мирного часу. Методи обстеження постраждалих з травмою щелепно-лицевої локалізації. Основні принципи організації, об'єм і обсяг допомоги, етапи медичної евакуації та медичне сортування. Особливості надання медичної допомоги щелепно-лицевим пораненим в залежності від етапу медичної евакуації.</i>	2
2	Пошкодження м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки в мирний час: класифікація, клінічний перебіг, методики хірургічної обробки ран, види	2

	швів. Надання допомоги пораненим на місці отримання травми, на етапах медичної евакуації з урахуванням естетики обличчя. <i>Ушкодження м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки в мирний час та в екстремальних умовах: класифікація, клінічний перебіг, методики хірургічної обробки ран. Особливості надання медичної допомоги щелепно-лицевим пораненим в залежності від етапу медичної евакуації. Помилки при наданні медичної допомоги на етапах медичної евакуації.</i>	
3	Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин, кісток обличчя в мирний час: класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика. Перша допомога. Методи хірургічної обробки ран м'яких тканин обличчя. Сучасна вогнепальна рана, її лікування. <i>Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин, кісток обличчя в мирний час. Особливості ушкоджень щелепно-лицевої локалізації. Особливості надання першої медичної допомоги. Клінічні та патофізіологічні особливості сучасної вогнепальної рани.</i>	2
4	Вивихи і переломи зуба. Переломи альвеолярного відростку. Статистика, класифікація, клініка, діагностика, методи лікування. <i>Вивихи зуба: класифікація, клінічна картина, діагностика, лікування. переломи зуба: класифікація, клінічна картина, діагностика, лікування. Переломи альвеолярного відростку. Статистика, класифікація, клініка, діагностика, методи лікування.</i>	2
5	Пошкодження нижньої щелепи в мирний та воєнний час: анатомічні особливості, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. <i>Топографічна анатомія нижньої щелепи та жувальних м'язів. Механізм зміщення уламків нижньої щелепи. Пошкодження нижньої щелепи в мирний час, в екстремальних умовах. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях нижньої щелепи, принципи пластичної хірургії. Надання медичної допомоги пацієнтам із травматичними ушкодженнями нижньої щелепи в залежності від етапу медичної евакуації. Ускладнення та їх профілактика.</i>	2
6	Пошкодження верхньої щелепи в мирний та воєнний час: анатомічні особливості, класифікація, клінічний перебіг, медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. <i>Топографічна анатомія верхньої щелепи. Пошкодження верхньої щелепи в мирний та воєнний час. Характеристика переломів нижньої щелепи за Le Fort. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях верхньої щелепи. Надання медичної допомоги пацієнтам із травматичними ушкодженнями верхньої щелепи в залежності від етапу медичної евакуації. Ускладнення та їх профілактика.</i>	2
7	Пошкодження виличних кісток та кісток носа в мирний та воєнний час: класифікація, частота, клініка, діагностика, лікування. <i>Топографічна анатомія виличних кісток. Топографічна анатомія кісток носа. Ушкодження виличних кісток та кісток носа в мирний час та в екстремальних умовах. Передня та задня тампонада носу. Діагностика переломів виличних кісток та кісток носа. Особливості проведення репозиції виличних кісток та редресації кісток носа. Ускладнення та їх профілактика.</i>	2
8	Ранні ускладнення пошкоджень щелепно-лицевої локалізації (кровотеча, асфіксія, шок), їх профілактика. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації. Пізні ускладнення пошкоджень щелепно-лицевої локалізації.	2

	<i>Ранні ускладнення пошкоджень ЩЛЛ: види кровотеч, види асфіксії, шок. Пізні ускладнення пошкоджень ЩЛЛ: вторинні кровотечі, бронхопульмональні порушення, травматичний (вогнепальний) остеомієліт, травматичний синусит, церебральні порушення, психологічні і психічні проблеми, деформації та дефекти м'яких тканин та кісток лицевого черепа, диплопія, дизестезія, слинні нориці, контрактури, несправжні суглоби кісток лицевого черепа.</i>	
9	Тимчасова (еваку-транспортна) іммобілізація при ушкодженнях кісток лицевого черепа: вимоги, види, недоліки та переваги. <i>Тимчасова іммобілізація при ушкодженнях кісток лицевого черепа. Працюподібна індивідуальна підборідно-тім'яна бинтова пов'язка, еластична пов'язка Померанцевої-Урбанської, стандартна шина Д.А.Ентіна, лігатурне зв'язування зубів.</i>	2
10	Постійна (лікувальна) іммобілізація при пошкодженнях кісток лицевого черепа: види, недоліки та переваги. Види шин, показання до застосування, протипоказання. <i>Постійна іммобілізація при ушкодженнях кісток лицевого черепа. Види шин, їх недоліки та переваги. Показання та протипоказання до використання різних видів шин. Знеболення при проведенні шинування. Особливості проведення шинування пацієнтів із переломами нижньої та верхньої щелеп.</i>	2
11	Остеосинтез, апаратні методи фіксації фрагментів кісток лицевого черепа. <i>Остеосинтез: показання, протипоказання, види остеосинтезу, особливості знеболення при проведенні остеосинтезу. Металоостеосинтез, види міні-пластин. Апаратні методи фіксації. Компресійні та компресійно-дистракційні апарати.</i>	2
12	Регенерація кісткової тканини, види. Загоєння кісткової рани. Методи оптимізації регенерації кісткової тканини. Компресійно-дистракційний остеогенез. <i>Особливості будови кісткової тканини. Регенерація кісткової тканини, види та особливості. Загоєння кісткової рани. Види кісткового мозолу. Методи оптимізації регенерації кісткової тканини. Ускладнення, які виникають при регенерації кісткової тканини.</i>	2
13	Травматична хвороба: патогенез, клініка, діагностика, особливості при пошкодженнях щелепно-лицевої локалізації. Синдром тривалого здавлення. <i>Травматична хвороба: патогенез, клініка. Періоди травматичної хвороби. Особливості перебігу травматичного шоку. Особливості надання медичної допомоги в залежності від періоду травматичної хвороби. Особливості клінічного перебігу синдрому тривалого здавлення тканин.</i>	2
14	Поєднані ушкодження щелепно-лицевої ділянки. Черепно-щелепно-лицеві ушкодження. Особливості клінічного перебігу, діагностика, ускладнення, особливості лікування на етапах медичної евакуації. <i>Поєднані ушкодження щелепно-лицевої ділянки. Визначення поняття «полі травма». Черепно-щелепно-лицеві ушкодження. Особливості лікування пацієнтів із ушкодженнями щелепно-лицевої локалізації за умов наявності черепно-мозкової травми. Особливості взаємодії лікаря щелепно-лицевого хірурга та нейрохірурга.</i>	2
15	Комбіновані ураження тканин щелепно-лицевої ділянки. Особливості клінічного перебігу, діагностика, ускладнення, особливості лікування на етапах медичної евакуації. Променева хвороба: клініка, діагностика, лікування.	2

	<i>Комбіновані ураження тканин щелепно-лицевої ділянки. Класифікація комбінованих уражень. Особливості клінічного перебігу комбінованих уражень щелепно-лицевої локалізації. Діагностика, ускладнення, особливості лікування комбінованих уражень на етапах медичної евакуації. Променева хвороба: клініка, діагностика, лікування. Гостра та хронічна променева хвороба. Періоди променевої хвороби.</i>	
16	Термічні ушкодження. Опіки та відмороження обличчя в мирний та воєнний час: класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика ускладнень, можливості пластичної хірургії. Опікова хвороба при ушкодженнях обличчя: клініка, діагностика, лікування. <i>Термічні та хімічні ушкодження обличчя в мирний час, в екстремальних умовах, їх наслідки, лікування, профілактика ускладнень, можливості пластичної хірургії. Особливості визначення обсягу уражених тканин. Класифікація опіків та відморожень в залежності від глибини ураження. Особливості клінічного перебігу хімічних опіків (лужні та кислотні). Електротравма. Опікова хвороба. Періоди опікової хвороби Опіковий шок. Особливості лікування опікової хвороби в залежності від періоду захворювання.</i>	2
17	Догляд та харчування постраждалих з травмою щелепно-лицевої ділянки. ЛФК та фізіотерапія при комплексному лікуванні постраждалих з ушкодженнями щелепно-лицевої ділянки. Об'єм та порядок надання допомоги щелепно-лицевим пораненим на етапах медичної евакуації. <i>Догляд та харчування постраждалих з травмою щелепно-лицевої ділянки. Щелепні дієти, особливості харчування пацієнтів із травматичними ушкодженнями щелепно-лицевої локалізації. ЛФК та фізіотерапія при комплексному лікуванні постраждалих.</i>	2
18	Підсумковий комп'ютерний ректорський контроль. Підсумковий модульний контроль.	2 *
Всього за змістовий модуль 2		36
Всього за модуль 2		72
Модуль 3. Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки		
Змістовий модуль 1. Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки		
1	Анатомія скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС). Сучасні методи діагностики захворювань СНЩС. Артроскопія, її можливості в діагностиці та лікуванні захворювань СНЩС. Вивихи нижньої щелепи: етіологія, клініка, діагностика, лікування. Курація хворого. Написання академічної історії хвороби. <i>Анатомія, вікові особливості будови СНЩС. Додаткові методи обстеження СНЩС (променеві, хвильові). Артроскопія, її види, методи проведення, види артороскопів. Вивихи нижньої щелепи: етіологія, клініка, діагностика, лікування, ускладнення.</i>	6
2	Артрити, артрозо-артрити, артрози СНЩС: етіологія, класифікація, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. Контрактура нижньої щелепи: етіологія, класифікація, клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. Курація хворого в клініці щелепно-лицевої хірургії. Написання академічної історії хвороби. <i>Етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування захворювань СНЩС (артрити,</i>	6

	<i>артрозо-артрити, артрози) та контрактур нижньої щелепи. Особливості знеболення та методики усунення контрактур нижньої щелепи.</i>	
3	Анкілози скронево-нижньощелепного суглоба: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Дисфункції СНЩС. Синдром больової дисфункції СНЩС. Підсумкове заняття: Сучасні методи діагностики та лікування захворювань СНЩС. Захист академічної історії хвороби. <i>Класифікація, етіологія, патогенез, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи анкілозів та дисфункцій СНЩС. Особливості клінічного перебігу синдрому больової дисфункції СНЩС, методи діагностики та лікування.</i>	6
4.	Пародонтальна хірургія, хірургічне лікування захворювань тканин пародонту: показання, техніка виконання, кістково-пластичні матеріали. Ускладнення ендодонтичних втручань та їх хірургічне лікування. Хірургічне лікування больових синдромів: невралгії, неврити щелепно-лицевої ділянки. Параліч мимічної мускулатури: етіологія, діагностика, клініка, лікування, результати. <i>Показання та протипоказання до хірургічного лікування захворювань пародонту, техніка виконання, ускладнення. Класифікація кістково-пластичних матеріалів. Хірургічне лікування ускладнень ендодонтичних втручань. Лицевий та трійчастий нерви. Невралгії та неврити нервів обличчя: класифікація, клініка, методи діагностики та лікування. Параліч мимічної мускулатури: етіологія, діагностика, клінічні прояви, методи хірургічного лікування, результати, ускладнення.</i>	6
5	Хірургічна підготовка порожнини рота до ортопедичного лікування. Пластика вуздечок губ та язика: показання, методики виконання. Біологічні основи дентальної імплантації: Види імплантатів. Показання, протипоказання, забезпечення. Показання та обстеження хворих перед хірургічним етапом дентальної імплантації. Підготовка альвеолярного відростка до імплантації. Техніка виконання. Результати, ускладнення дентальної імплантації та їх лікування. <i>Методи хірургічної підготовки порожнини рота до ортопедичного лікування. Френуло- та вестибулопластика: показання, методики виконання, ускладнення. Біологічні основи дентальної імплантації, остеоінтеграція, фіброостеоінтеграція. Види імплантатів. Показання, протипоказання, забезпечення хірургічного етапу дентальної імплантації. Підготовка альвеолярного паростка до імплантації. Техніка виконання. Результати, ускладнення дентальної імплантації та їх лікування.</i>	6
6	Деформації нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Дефекти нижньої щелепи: етіологія, клініка, діагностика, методи кісткової пластики і показання до них. Деформації верхньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Дефекти верхньої щелепи: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, суть методів лікування і показання до них.	6

	<i>Класифікація, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування дефектів та деформацій щелеп. Дефекти нижньої щелепи: етіологія, клініка, діагностика, методи кісткової пластики і показання до них. Деформації верхньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Дефекти верхньої щелепи: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, суть методів лікування і показання до них. Методи проведення остеотомій.</i>	
7	Регенерація кісткової тканини щелеп. Остеогенна та остеоіндуктивна терапія. Трансплантація органів і тканин. Головний комплекс гістосумісності, РТПГ та РГПТ. Основні методи попередження відторгнення трансплантатів. Біологічні засади та методи трансплантації кісткових, хрящових тканин. Принципи і методи імплантації штучних конструкцій. Результати, ускладнення. Дистракційно-компресійні методи лікування дефектів і деформацій кісток лицевого черепу. <i>Види та етапи регенерації кісткової тканини. Види та механізм утворення кісткового мозолу. Визначення та обґрунтування остеогенної та остеоіндуктивної терапії. Трансплантація органів і тканин. Головний комплекс гістосумісності, РТПГ та РГПТ. Класифікація трансплантатів, методики їх використання. Біологічне обґрунтування компресійно-дистракційного остеогенезу, особливості його застосування у щелепно-лицевій ділянці.</i>	6
8	Остеомієліт щелеп, одонтогенних гайморит: етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, консервативні та хірургічні методи лікування. Усунення ороантральних сполучень. <i>Одонтогенний остеомієліт щелеп (гострий та хронічний): класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Травматичний остеомієліт: класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Токсичний остеомієліт щелеп: класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Методи лікування остеомієлітів щелеп. Одонтогенний верхньощелепний синусит: класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Методи лікування гайморитів. Ороантральні сполучення: клінічна картина, діагностика та лікування.</i>	6
9	Специфічні захворювання - актиномікоз, туберкульоз, сифіліс, СНІД: етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, консервативні та хірургічні методи лікування. <i>Актиномікоз: клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування. Туберкульоз: клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування. Сифіліс: клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування. ВІЛ-інфекція та СНІД: етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, консервативні та хірургічні методи лікування.</i>	6
10	Загальна характеристика запальних процесів щелепно-лицевої ділянки. Гострий і хронічний неспецифічний сіалоаденіт (некалькульозний і калькульозний). Діагностика та комплексне лікування сіалоаденітів. Сіалози. Лімфаденіти, аденофлегмони. Абсцеси обличчя, піднебіння, щелепно-язикового жолобка, під'язикової ділянки. Фізіотерапія в лікуванні запальних процесів ЩЛД. Флегмони підщелепної, підпідборідної	6

	ділянки, крилоподібно-щелепної ділянки. <i>Загальна характеристика запальних процесів щелепно-лицевої ділянки. Клінічні ознаки запальних захворювань. Гострий і хронічний неспецифічний сіалоаденіт (некалькульозний і калькульозний). Діагностика та комплексне лікування сіалоаденітів. Сіалози: хвороба Шегрена та Микуліча. Лімфаденіти, аденофлегмони. Визначення абсцесів та флегмон. Загальна клінічна характеристика, особливості діагностики. Абсцеси обличчя, піднебіння, щелепно-язикового жолобка, під'язикової ділянки. Фізіотерапія в лікуванні запальних процесів ЩЛД. Флегмони підщелепної, підпідборідної ділянки, крилоподібно-щелепної ділянки.</i>	
11	Флегмона орбіти. Флегмони виличної, привушно-жувальної ділянки. Флегмони крило-піднебінного простору, підскроневої та скроневої ямок. Приглоткова флегмона. Флегмона дна порожнини рота, язика та ший, ангіна Жансуля-Людвіга. Ускладнення та їх профілактика. Принципи лікування запальних процесів ЩЛД. <i>Особливості клінічного перебігу флегмон орбіти, виличної, привушно-жувальної ділянки, флегмони крило-піднебінного простору, підскроневої та скроневої ямок, приглоткова флегмона, флегмона дна порожнини рота, язика та ший. Ангіна Жансуля-Людвіга: особливості діагностики та клінічного перебігу. Ускладнення та їх профілактика: сепсис, генералізація запального процесу, тромбоз кавернозного синусу. Принципи лікування запальних процесів ЩЛД.</i>	6
Всього за змістовим модулем 1		66
Модуль 3. Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки		
Змістовий модуль 2. Субординатура		
1	Особливості перебігу запальних процесів ЩЛЛ <i>Загальна характеристика запальних процесів щелепно-лицевої ділянки. Клінічні ознаки запальних захворювань. Специфічні та неспецифічні запальні процеси щелепно-лицевої локалізації. Особливості діагностики та лікування запальних процесів щелепно-лицевої локалізації. Ускладнення та їх профілактика.</i>	6
2	Особливості перебігу доброякісних пухлин ЩЛЛ <i>Поняття про доброякісні пухлини ЩЛЛ. Класифікація пухлин щелепно-лицевої локалізації. Особливості клінічного перебігу доброякісних пухлин м'яких та твердих тканин щелепно-лицевої локалізації. Діагностика та лікування доброякісних пухлин м'яких та твердих тканин щелепно-лицевої локалізації.</i>	6
3	Особливості перебігу травматичних ушкоджень ЩЛЛ <i>Класифікація травматичних ушкоджень м'яких та твердих тканин щелепно-лицевої локалізації. Особливості клінічної картини травматичних ушкоджень щелепно-лицевої локалізації. Методи діагностики. Особливості надання медичної допомоги пацієнтам із травматичними ушкодженнями м'яких та твердих тканин щелепно-лицевої локалізації в мирний та військовий час.</i>	6
Всього за змістовим модулем 2		18
Всього за модуль 3		84

Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 2. Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки.	84
	Змістовий модуль 1. Онкологія щелепно-лицевої ділянки.	42
1	Самостійне опрацювання тем, що не увійшли до плану аудиторної роботи:	20
1.1	Рентгеносеміотика пухлин щелепно-лицевої ділянки	4
1.2	Цитологічне дослідження та біопсія	4
1.3	Чинники, що сприяють розвитку передракових захворювань шкіри обличчя, червоної облямівки губи та слизової оболонки порожнини рота.	4
1.4	Клінічні ознаки малігнізації доброякісних пухлин	4
1.5	Загальні принципи лікування злоякісних пухлин	4
2.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та відпрацювання практичних навичок.	16
3	Підготовка до змістовного модуля	6
	Змістовий модуль 2. Травматологія щелепно-лицевої ділянки	42
1	Самостійне опрацювання тем, що не увійшли до плану аудиторної роботи:	16
1.1	Біомеханіка зміщення фрагментів щелеп при переломах	4
1.2	Рентгеносеміотика травматичних ушкоджень щелепно-лицевої ділянки	4
1.3	Аналіз даних КПКТ при травматичних пошкодженнях кісток лицевого скелета	4
1.4	Кістковий мозоль: види, терміни формування	2
2	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та відпрацювання практичних навичок	20
3	Написання історії хвороби	4
4	Підготовка до складання ПМК	4
	Модуль 3. Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки	98
	Змістовий модуль 1. Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки	77
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та відпрацювання практичних навичок	27
2	Написання історії хвороби.	8
3	Самостійне опрацювання тем, що не увійшли до плану аудиторної роботи:	36
3.1	Хірургічні методи лікування захворювань СНЩС, пластика СНЩС. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування захворювань СНЩС.	4
3.2	Патологія трійчастого та лицевого нерва. Анатомія та функція. Поняття про нейропатію та невралгію нерва. Методика обстеження. Синдроми ушкодження. Ятрогенні нейростоматологічні захворювання.	4

3.3	Остеогенні, остеоіндуктивні, остеокондуктивні та кістково-заміщуючі матеріали. Визначення та обґрунтування остеогенної та остеоіндуктивної терапії.	4
3.4	Синдром больової дисфункції СНЩС. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування больової дисфункції СНЩС.	4
3.5	Вади розвитку і прикріплення вуздечок губ та язика. Короткі вуздечки верхньої губи та язика. Сучасні методики усунення аномалій.	4
3.6	Підготовка альвеолярного паростка до імплантації.	4
3.7	Значення лабораторних методів діагностики у діагностиці запальних захворювань щелепно-лицевої локалізації	4
3.8	Тромбоз кавернозного синусу: клініка, діагностика, лікування.	4
3.9	Одонтогенний медіастеніт: клініка, діагностика, лікування	4
4.	Підготовка до змістовного модуля	6
	Змістовий модуль 2. Субординатура	21
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та відпрацювання практичних навиків	12
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
3	Самостійне опрацювання тем, що не увійшли до плану аудиторної роботи:	3
3.1	Менеджмент болю в хірургічній стоматології	3

Індивідуальні завдання

1. Підготувати реферативний огляд літератури до вивчених тем.
2. Проведення наукового дослідження відповідно до вимог студентського наукового товариства.
3. Написання рефератів на теми:
 - Сучасні методи лікування переломів щелеп: переваги та недоліки.
 - Компресійно-дистракційний остеосинтез. Типи загоєння переломів нижньої щелепи.
 - Сучасні методи лікування онкологічних захворювань ЩЛД.
 - Особливості лікування переломів виличного комплексу. Травматичний гайморит. Відновлення дна орбіти.
 - Вторинна кровотеча, заходи запобігання, усунення. Методи перев'язування зовнішньої сонної, лицевої, поверхневої скроневої артерії.
 - Сучасні методики консервативного лікування термічних уражень тканин щелепно-лицевої ділянки.
 - Методи лікування наслідків термічних ушкоджень тканин щелепно-лицевої ділянки.
 - Фактори ушкодження сучасною вогнепальною зброєю: куля, осколок, вибухова хвиля, термічні впливи. Зони ушкодження тканин у рановому каналі.
 - Боротьба з інфекцією, запобігання і лікування запальних ускладнень. Нагноєння ран м'яких тканин і кісток. Вогнепальний остеомієліт, особливості клініки, діагностики та лікування.
 - Радіаційні ушкодження обличчя. Особливості перебігу ранового процесу залежно від стадії променевої хвороби. Синдром взаємного обтяження.

4. Тему реферату студент може вибирати самостійно. Реферат оформлюється згідно із наведеною структурою. Необхідно неухильно дотримуватися порядку подання окремих видів текстового матеріалу, таблиць, формул та ілюстрацій.

Структура реферату:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- суть реферату (основна частина);
- висновки;
- список використаних джерел (перелік посилань);
- додатки (за необхідності).

Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до підсумкового модульного контролю

Модуль 2 «Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки», змістовий Модуль 1 «Онкологія щелепно-лицевої ділянки»

1. Структура організації онкостоматологічної допомоги.
2. Принципи диспансеризації пацієнтів з пухлинами голови та шиї.
3. Організація онкостоматологічної допомоги.
4. Класифікація пухлин щелепно-лицевої локалізації.
5. Методика обстеження пацієнта з онкозахворюваннями.
6. Онкогенез. Сучасні погляди на біологічні принципи онкогенезу.
7. Біологічні принципи лікування доброякісних і злоякісних пухлин ЩЛЛ.
8. Система імунітету при пухлинах і пухлиноподібних процесах ЩЛЛ.
9. Поняття про онкологічну пересторогу.
10. Класифікації пухлин голови та шиї.
11. Загальна характеристика передраків.
12. Загальна характеристика факультативних передракових захворювань.
13. Загальна характеристика облігатних передраків.
14. Чинники, які сприяють виникненню передракових захворювань.
15. Класифікація передракових захворювань шкіри обличчя і слизової оболонки порожнини рота.
16. Клінічна картина передракових захворювань слизової оболонки порожнини рота.
17. Клінічна картина передракових захворювань червоної облямівки губ.
18. Клінічна картина передракових захворювань шкіри обличчя.
19. Диференціальна діагностика передракових захворювань.
20. Профілактика виникнення передракових захворювань порожнини рота.
21. Методи лікування передракових захворювань.
22. Ускладнення передракових захворювань шкіри обличчя, губ і слизової оболонки порожнини рота.
23. Епітеліальні пухлини м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
24. Клінічна характеристика папіломи.
25. Клінічна характеристика кератоакантоми.

26. Клінічна характеристика шкірного рогу.
27. Клінічна характеристика невусів.
28. Клінічні прояви злоякісного переродження епітеліальних пухлин м'яких тканин.
29. Диференціальна діагностика епітеліальних пухлин м'яких тканин обличчя і порожнини рота.
30. Методи діагностики та верифікації пухлин.
31. Лікування епітеліальних пухлин м'яких тканин і різних видів епітеліом.
32. Клінічна картина атероми.
33. Клінічна картина ринофіми.
34. Клінічна картина кератоакантоми.
35. Клінічна картина шкірного рогу.
36. Диференціальна діагностика пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
37. Профілактика виникнення пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
38. Диференціальна діагностика пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
39. Методи лікування пухлиноподібних утворень м'яких тканин.
40. Клінічна картина фіброми.
41. Клінічна картина фіброматозу ясен.
42. Клінічна картина фіброзного і ангіоматозного епулідів.
43. Диференціальна діагностика пухлин і пухлиноподібних утворень з фіброзної тканини.
44. Профілактика виникнення пухлин і пухлиноподібних утворень з фіброзної тканини.
45. Методи лікування пухлин і пухлиноподібних утворень з фіброзної тканини.
46. Клінічна картина міобластоми.
47. Клінічна картина рабдоміоми.
48. Клінічна картина лейоміоми.
49. Клінічна картина ліпоми.
50. Клінічна картина ліпоматозу.
51. Диференціальна діагностика пухлин м'язової і жирової тканини.
52. Профілактика виникнення пухлин м'язової і жирової тканини.
53. Класифікація невусів.
54. Клінічна картина невусів обличчя та шиї.
55. Ознаки малігнізації невуса.
56. Особливості лікування невусів і диспансеризації хворих з цією патологією.
57. Клінічна картина меланоми.
58. Методи діагностики і диференціальної діагностики меланоми.
59. Лікування і прогноз при меланомі.
60. Етіологія і патогенез пухлин і пухлиноподібних уражень периферичних нервів обличчя.
61. Класифікація пухлин і пухлиноподібних уражень периферичних нервів обличчя.
62. Клінічна картина нейрофіброми.
63. Клінічна картина нейрофіброматозу обличчя.
64. Клінічна картина травматичної невроми.

65. Діагностика і диференціальна діагностика пухлин і пухлиноподібних уражень периферичних нервів обличчя.
66. Методи лікування пухлин і пухлиноподібних уражень периферичних нервів обличчя.
67. Гістологічні і клінічні класифікації доброякісних пухлин слинних залоз.
68. Клінічна картина аденолімфоми слинної залози.
69. Діагностика і диференціальна діагностика доброякісних пухлин слинних залоз.
70. Методи лікування доброякісних пухлин слинних залоз.
71. Прогноз і ускладнення під час і після лікування доброякісних пухлин слинних залоз.
72. Основні і додаткові методи діагностики доброякісних пухлин слинних залоз.
73. Міжнародна гістологічна класифікація пухлин слинних залоз.
74. Клінічна картина аденом слинних залоз.
75. Гістологічні і клінічні класифікації доброякісних пухлин і кіст слинних залоз.
76. Клінічна картина доброякісних пухлин і кіст слинних залоз.
77. Діагностика і диференціальна діагностика доброякісних пухлин і кіст слинних залоз.
78. Методи лікування доброякісних пухлин і кіст слинних залоз.
79. Ознаки малігнізації аденом слинних залоз.
80. Методи обстеження хворих із злоякісними пухлинами слинних залоз.
81. Клінічні ознаки злоякісних пухлин слинних залоз.
82. Диференціальна діагностика злоякісних пухлин слинних залоз.
83. Принципи лікування хворих із злоякісними пухлинами слинних залоз.
84. Комплексне лікування хворих із злоякісними пухлинами слинних залоз.
85. Методи променевої терапії при лікуванні злоякісних новоутворень слинних залоз.
86. Методи лікування злоякісних новоутворень привушної слинної залози.
87. Оперативні методи при лікуванні злоякісних новоутворень підщелепної слинної залози.
88. Хіміотерапевтичні препарати при комплексному або комбінованому лікуванні злоякісних новоутворень слинних залоз.
89. Гістологічні, клінічні, і рентгенологічні класифікації амелобластоми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
90. Клінічна картина адамантиноми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
91. Диференціальна діагностика адамантіноми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
92. Методи лікування адамантіноми, одонтоми, цементоми, одонтогенної фіброми.
93. Загальна характеристика одонтогенних епітеліальних пухлин.
94. Пухлини, що відносяться до одонтогенних епітеліальних кіст щелеп.
95. Ускладнення, які виникають при одонтогенних епітеліальних кістах.
96. Етіологія і патогенез остеогенних пухлин щелепно-лицевої ділянки.
97. Класифікація остеогенних пухлин голови і ший.
98. Клінічна картина остеобластокластоми і остеогенних кісткових пухлин.

99. Діагностика і диференціальна діагностика остеобластокластоми і остеогенних кісткових пухлин.
100. Лікування остеобластокластоми і остеогенних кісткових пухлин ЩЛЛ.
101. Гістологічні і клінічні класифікації пухлиноподібних уражень щелеп.
102. Клінічна картина пухлиноподібних уражень щелеп.
103. Діагностика і диференціальна діагностика пухлиноподібних уражень щелеп.
104. Прогноз і ускладнення під час і після лікування пухлиноподібних уражень щелеп.
105. Теорії походження природжених кіст і нориць обличчя і шиї.
106. Гістологічні і клінічні класифікації природжених кіст і нориць обличчя та шиї.
107. Клінічна картина природжених кіст і нориць обличчя і шиї.
108. Діагностика та диференціальна діагностика природжених кіст і нориць обличчя та шиї.
109. Методи лікування природжених кіст і нориць обличчя та шиї.
110. Прогноз і ускладнення під час і після лікування природжених кіст і нориць обличчя та шиї.
111. Епідеміологія раку та сарком верхньої і нижньої щелеп.
112. Методи діагностики при злоякісних новоутвореннях щелеп.
113. Клініка раку та сарком верхньої щелепи.
114. Методи діагностики раку та сарком верхньої щелепи.
115. Шляхи метастазування пухлин щелеп.
116. Принципи лікування раку та сарком верхньої щелепи.
117. Клініка раку та сарком нижньої щелепи.
118. Лікування раку та сарком нижньої щелепи.
119. Хіміотерапевтичні препарати, схема застосування при лікуванні злоякісних новоутворень щелеп.
120. Реабілітація хворих з раком та саркомами щелеп.
121. Чинники, які впливають на виникнення злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
122. Класифікація злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
123. Принципи діагностики злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
124. Цитологічний метод дослідження. Методи взяття матеріалу при злоякісних новоутвореннях губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
125. Біопсія. Методики виконання різних методів біопсії.
126. Правила взяття матеріалу для біопсії.
127. Принципи лікування злоякісних новоутворень губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.
128. Диспансеризація пацієнтів зі злоякісними новоутвореннями губ, язика, слизової оболонки порожнини рота.

**Модуль 2 «Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки»,
змістовий Модуль 2 «Травматологія щелепно-лицевої ділянки»**

1. Статистика та класифікація пошкоджень щелепно-лицевої ділянки мирного часу.
2. Основні та додаткові методи обстеження постраждалого з пошкодженням щелепно-лицевої ділянки.
3. Предмет і завдання військової стоматології, щелепно-лицевої хірургії. Організація допомоги пораненим військовим Збройних Сил України в мирний та військовий час.
4. Пошарова будова м'яких тканин у різних топографічних ділянках обличчя. Визначення понять "подряпина", "забій", "рана".
5. Класифікація та клініка ран м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки мирного часу. Особливості діагностики травматичних ушкоджень м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки мирного часу.
6. Класифікація кровотечі. Тимчасові та постійні методи зупинки кровотечі.
7. Визначення поняття "первинна хірургічна обробка рани". Особливості проведення первинної хірургічної обробки ран обличчя. Види первинної хірургічної обробки. Види швів.
8. Загальна характеристика вогнепальних ран. Особливості вогнепальних пошкоджень тканин щелепно-лицевої ділянки. Класифікація вогнепальних пошкоджень тканин щелепно-лицевої ділянки.
9. Класифікація ускладнень вогнепальних пошкоджень тканин щелепно-лицевої ділянки.
10. Безпосередні та ранні ускладнення вогнепальних пошкоджень тканин щелепно-лицевої ділянки. Клінічні прояви. Заходи профілактики. Лікування.
11. Пізні ускладнення пошкоджень щелепно-лицевої ділянки. Клінічні прояви. Заходи профілактики. Лікування поранених з пізніми ускладненнями пошкоджень щелепно-лицевої ділянки.
12. Травматична хвороба: патогенез, класифікація, періоди та перебіг, особливості лікування у щелепно-лицевих поранених.
13. Асфіксія при пошкодженнях тканин ЩЛЛ: класифікація, особливості клінічного перебігу, їх профілактика. Надання допомоги хворим.
14. Класифікація, клінічна картина та методи лікування вивихів зуба.
15. Класифікація, клінічна картина та методи лікування переломів зуба.
16. Клініка і діагностика перелому альвеолярного відростка. Методи лікування перелому альвеолярного відростка.
17. Особливості клінічної картини сліпих, дотичних та наскрізних поранень м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки.
18. Визначення обсягу та порядку надання медичної допомоги щелепно-лицевому пораненому на етапах медичної евакуації.
19. Хірургічні методи лікування невогнепальних переломів нижньої щелепи. Види прямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, сучасні методики оперативних втручань. Помилки та ускладнення.
20. Хірургічні методи лікування невогнепальних переломів нижньої щелепи. Види непрямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, сучасні методики оперативних втручань. Помилки та ускладнення.
21. Загальне (медикаментозне) лікування невогнепальних переломів щелеп.
22. Хірургічні методи лікування невогнепальних переломів верхньої щелепи. Види прямого остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, методики оперативних втручань. Помилки та ускладнення.

23. Хірургічні методи лікування невогнепальних переломів верхньої щелепи. Види остеосинтезу, показання та протипоказання до застосування, методики оперативних втручань. Помилки та ускладнення.
24. Класифікація та клінічні прояви переломів кісток носа. Діагностика переломів кісток носа. Зупинка носової кровотечі при переломі кісток носа. Передня та задня тампонада носа: показання, техніка. Хірургічне лікування переломів кісток носа.
25. Класифікація та клінічні прояви переломів виличної кістки та дуги. Діагностика переломів виличної кістки та дуги.
26. Консервативні та хірургічні методи лікування переломів виличної кістки та дуги.
27. Термічні та хімічні пошкодження щелепно-лицевої ділянки. Особливості клінічних проявів, діагностики та надання медичної допомоги пораненим.
28. Транспортна іммобілізація відламків кісток. Види тимчасової іммобілізації відламків щелеп. На яких етапах медичної евакуації доцільно використовувати транспортну іммобілізацію.
29. Постійна іммобілізація відламків кісток щелепно-лицевої ділянки. Види постійної іммобілізації відламків щелеп.
30. Спеціалізована допомога при вогнепальних пошкодженнях нижньої щелепи.
31. Спеціалізована допомога при вогнепальних пошкодженнях верхньої щелепи.
32. Ортопедичні методи лікування переломів нижньої щелепи. Види шин. Назубні, зубо-ясеневі та ясеневі шини. Лабораторні шини та їх використання при пошкодженнях щелеп. Показання та протипоказання. Позитивні та негативні сторони використання.
33. Ортопедично-апаратний метод лікування пошкоджень щелеп: види, показання.
34. Поєднані пошкодження лицевого та мозкового черепа: класифікація, особливості перебігу, діагностика ліквореї, принципи надання допомоги.
35. Комбіновані радіаційні пошкодження щелепно-лицевої ділянки: класифікація, особливості перебігу, надання допомоги.
36. Комбіновані хімічні пошкодження щелепно-лицевої ділянки: класифікація, особливості перебігу, надання допомоги.
37. Опіки обличчя: класифікація, особливості перебігу, надання допомоги на етапах медичної евакуації. Лікування наслідків опіків обличчя.
38. Клітинні елементи кісткової тканини. Типи регенерації кістки. Види кісткової мозолі. Оптимальні умови регенерації кісткової тканини та формування кісткової мозолі.
39. Опікова хвороба. патогенез, класифікація, періоди та перебіг, особливості лікування у щелепно-лицевих поранених. Наслідки опікової хвороби.
40. Класифікація відмороження. Додаткові фактори, що стимулюють відмороження.
41. Клініка та лікування відмороження тканин обличчя. Наслідки відмороження залежно від ступеня.
42. Мета та завдання військово-лікарської експертизи. Особливості огляду щелепно-лицевих поранених та хворих під час військово-лікарської експертизи. Критерії визначення придатності до військової служби та боєздатності щелепно-лицевих поранених та хворих. Види втрати працездатності.
43. Основні принципи та методи лікувального харчування щелепно-лицевих поранених, види дієт.
44. Основні принципи, показання та протипоказання до лікувальної фізкультури та фізіотерапевтичного лікування щелепно-лицевих поранених.

Модуль 3. Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки

Змістовий модуль 1 «Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки»

1. Особливості будови скронево-нижньощелепного суглоба у віковому аспекті.
2. Іннервація та кровопостачання скронево-нижньощелепного суглоба.
3. Біомеханіка скронево-нижньощелепного суглоба залежно від виду прикусу.
4. Класифікація вивихів нижньої щелепи.
5. Клініка переднього вивиху нижньої щелепи.
6. Клініка заднього вивиху нижньої щелепи.
7. Діагностика вивихів нижньої щелепи.
8. Консервативні методи лікування вивиху нижньої щелепи.
9. Хірургічні методи лікування вивиху нижньої щелепи
10. Етіологія і патогенез артритів, артрозо-артритів, артрозу скронево-нижньощелепного суглоба.
11. План обстеження хворого з гострим і хронічним артритом, артрозо-артритом, артрозом скронево-нижньощелепного суглоба.
12. Класифікації артритів, артрозо-артритів, артрозу скронево-нижньощелепного суглоба.
13. Клінічні ознаки і методи лікування гострих артритів скронево-нижньощелепного суглоба.
14. Клінічні ознаки і методи лікування хронічних артритів скронево-нижньощелепного суглоба.
15. Клінічні ознаки і методи лікування артрозо-артриту скронево-нижньощелепного суглоба.
16. Клінічні ознаки і методи лікування артрозу скронево-нижньощелепного суглоба.
17. Схеми лікування хворих з артритом, артрозо-артритом, артрозом скронево-нижньощелепного суглоба.
18. Етіопатогенез контрактури нижньої щелепи.
19. Види контрактур нижньої щелепи.
20. Клінічні прояви контрактури нижньої щелепи.
21. Діагностика контрактури нижньої щелепи.
22. Методи лікування хворих з контрактурою нижньої щелепи.
23. Оперативні методи лікування хворих з контрактурою нижньої щелепи.
24. Механотерапія та фізіотерапія в комплексному лікуванні контрактури нижньої щелепи.
25. Причини виникнення рецидивів контрактури нижньої щелепи. Методи профілактики.
26. Етіологія та патогенез різних видів анкілозу скронево-нижньощелепного суглобу.
27. План обстеження хворого з анкілозом скронево-нижньощелепного суглобу.
28. Класифікація анкілозів скронево-нижньощелепного суглобу.
29. Клінічні ознаки анкілозу скронево-нижньощелепного суглобу.
30. Схеми лікування хворих з анкілозами скронево-нижньощелепного суглобу.
31. Методики оперативного лікування анкілозу скронево-нижньощелепного суглобу.
32. Етіологія та патогенез різних видів дисфункції скронево-нижньощелепного суглобу.
33. Клінічні ознаки дисфункції скронево-нижньощелепного суглобу.
34. Схеми лікування хворих з дисфункцією скронево-нижньощелепного суглобу.
35. Класифікація дефектів і деформацій щелепно-лицевої ділянки.
36. Планування пластичних та реконструктивних операцій.
37. Показання до пластичних та реконструктивних операцій.

38. Принципи проведення реконструктивних операцій.
39. Протипоказання до пластичних і реконструктивних операцій.
40. Механізм виникнення вроджених та набутих черепно-щелепно-лицевих деформацій.
41. Клінічні прояви дизостозів (щелепно-черепного, щелепно-лицевого, черепно-лицевого).
42. Методи діагностики черепно-щелепно-лицевих деформацій.
43. Визначення поняття «остеопластика». Класифікація остеопластичних матеріалів.
44. Види регенерації кісткової тканини.
45. Переваги та недоліки використання кісткових трансплантатів.
46. Методики застосування кісткових трансплантатів у черепно-щелепно-лицевій хірургії.
47. Застосування хрящових трансплантатів у черепно-щелепно-лицевій хірургії.
48. Застосування імплантатів з металу, силікону, пластмас у черепно-щелепно-лицевій хірургії.
49. Етіологія та патогенез деформацій нижньої щелепи.
50. Основні клінічні ознаки прогенії.
51. Хірургічні методи лікування прогенії.
52. Основні клінічні ознаки макрогенії.
53. Хірургічні методи лікування макрогенії.
54. Основні клінічні ознаки мікрогенії.
55. Хірургічні методи лікування мікрогенії.
56. Основні клінічні ознаки відкритого прикусу.
57. Хірургічні методи лікування відкритого прикусу.
58. Основні клінічні ознаки синдрому I-II зябрових дуг.
59. Хірургічні методи лікування синдрому I-II зябрових дуг.
60. Послідовність обстеження загального і місцевого статусу пацієнта з деформаціями нижньої щелепи
61. Етіологія та патогенез дефектів нижньої щелепи.
62. Послідовність обстеження загального і місцевого статусу пацієнта з дефектом нижньої щелепи
63. Хірургічні методи лікування дефектів нижньої щелепи.
64. Етіологія та патогенез деформацій нижньої щелепи.
65. Основні клінічні ознаки макрогнатії.
66. Хірургічні методи лікування макрогнатії.
67. Основні клінічні ознаки мікрогнатії.
68. Хірургічні методи лікування мікрогнатії.
69. Основні клінічні ознаки відкритого прикусу.
70. Етіологія та патогенез дефектів верхньої щелепи.
71. Основні клінічні ознаки дефектів верхньої щелепи.
72. Послідовність обстеження загального і місцевого статусу пацієнта з дефектами верхньої щелепи
73. Хірургічні методи лікування дефектів верхньої щелепи.
74. Класифікація апаратів для компресійно-дистракційного остеосинтезу.
75. Механізм дії компресійно-дистракційних апаратів.
76. Техніка проведення резекції альвеолярного гребеня.
77. Техніка проведення френулектомії та френулотомії.
78. Поняття про вестибулопластику та її види.
79. Техніка проведення різних видів вестибулопластики.

80. Біологічне обґрунтування остеоінтеграції.
81. Етапи контактного остеогенезу при дентальній імплантації.
82. Переваги та недоліки різних видів дентальних імплантатів.
83. Види сучасних дентальних імплантатів.
84. Показання до дентальної імплантації.
85. Протипоказання до дентальної імплантації.
86. Класифікація атрофій щелеп.
87. Принципи спрямованої регенерації кісткової тканини.
88. Протокол хірургічного етапу дентальної імплантації.
89. Сучасні матеріали для кісткової аугментації.
90. Застосування променевої діагностики в дентальній імплантології.
91. Основні принципи роботи з м'якими тканинами при дентальній імплантації. ції.
92. Особливості закриття дефектів слизової оболонки, після хірургічного етапу дентальної імпланта
93. Показання до хірургічних методів лікування захворювань тканин пародонту.
94. Хірургічні методи лікування захворювань тканин пародонту
95. Формування присінку порожнини рота: показання та протипоказання, етапи проведення.
96. Поняття про невралгії та неврити, больові синдроми обличчя.
97. Методи лікування больових синдромів обличчя.
98. Методи лікування невралгій та невритів трійчастого нерва.
99. Методи лікування захворювань лицевого нерва.

Модуль 3. Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки

Змістовий модуль 2 «Субординатура»

1. Періостит щелеп: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика.
2. Лікування гострого гнійного одонтогенного періоститу щелеп.
3. Остеомієліт щелеп. Етіологія, теорії патогенезу, класифікація.
4. Одонтогенний остеомієліт щелеп. Гостра стадія. Клініка, діагностика, лікування.
5. Одонтогенний остеомієліт щелеп. Хронічна стадія. Клініка, діагностика. Консервативне лікування.
6. Операція секвестректомії. Показання, терміни виконання та її методика. Профілактика ускладнень.
7. Особливості клінічного перебігу одонтогенного остеомієліту нижньої щелепи. Залежність від анатомо-топографічних особливостей.
8. Особливості клінічного перебігу одонтогенного остеомієліту верхньої щелепи. Залежність від анатомо-топографічних особливостей.
9. Диференційна діагностика гострого періодонтиту, періоститу та остеомієліту щелеп.
10. Особливості клінічного перебігу, діагностики і лікування неодонтогенного гострого остеомієліту щелеп.
11. Особливості клінічного перебігу, діагностики та лікування травматичного остеомієліту.
12. Ускладнення остеомієліту щелеп.

13. Актиномікоз щелепно-лицевої ділянки: етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика, лікування.
14. Сифіліс щелепно-лицевої ділянки: клініка, диференціальна діагностика, лікування.
15. Туберкульоз щелепно-лицевої ділянки: клініка, диференційна діагностика, лікування.
16. Хірургічна анатомія клітковинних просторів голови та шиї.
17. Абсцеси та флегмони щелепно-лицевої локалізації. Загальні клінічні ознаки, методи та прийоми діагностики.
18. Абсцеси та флегмони щелепно-лицевої локалізації. Принципи комплексного лікування.
19. Флегмона підскроневої та крилопіднебінної ямок. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
20. Флегмона скроневої ділянки. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
21. Абсцеси та флегмони підочної ділянки. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
22. Абсцеси та флегмони виличної ділянки. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
23. Абсцес та флегмона піднижньощелепного клітковинного простору, його хірургічна анатомія. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
24. Абсцес і флегмона крилоподібно-щелепного клітковинного простору. Хірургічна анатомія, етіологія, клініка, діагностика, лікування.
25. Абсцес і флегмона субмасетеріального клітковинного простору. Хірургічна анатомія. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
26. Абсцес і флегмона привушно-жувальної ділянки. Етіологія, хірургічна анатомія, клініка, діагностика, лікування.
27. Абсцес і флегмона щічної ділянки. Хірургічна анатомія, етіологія, клініка, діагностика, лікування.
28. Абсцес і флегмона защеlepної ділянки. Хірургічна анатомія, етіологія, клініка, діагностика, лікування.
29. Абсцес та флегмона язика. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
30. Флегмона дна порожнини рота. Хірургічна анатомія, етіологія, клініка, діагностика, лікування.
31. Абсцес щелепно-язикового жолобка. Хірургічна анатомія, етіологія, клініка, діагностика, лікування.
32. Гнилісно-некротична флегмона Жансуля-Людвіга. Хірургічна анатомія, етіологія, клініка, діагностика, лікування.
33. Абсцес і флегмона навкологлоткового клітковинного простору. Хірургічна анатомія, етіологія, клініка, діагностика, лікування.
34. Одонтогенна та неодонтогенна флегмона ЩЛЛ: диференційна діагностика, особливості клінічного перебігу, лікування, ускладнення.
35. Клініка, топографічна анатомія та лікування флегмони шиї.
36. Одонтогенний сепсис. Етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування.
37. Інфекційно-токсичний шок. Етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування.
38. Тромбофлебіт вен обличчя. Етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування.
39. Тромбоз печеристого синусу. Етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування.
40. Одонтогенний гайморит. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика.
41. Одонтогенний гайморит. Консервативне та хірургічне лікування. Ускладнення та їх профілактика.
42. Лімфаденіт щелепно-лицевої ділянки: класифікація, клініка,

диференціальна діагностика, лікування.

43. Фурункули щелепно-лицевої ділянки: класифікація, клініка, ускладнення та лікування.

44. Карбункули щелепно-лицевої ділянки: класифікація, клініка, ускладнення та лікування.

45. Гостре запалення слинних залоз: класифікація, клінічний перебіг, лікування.

46. Слиннокам'яна хвороба: етіологія, клініка, ускладнення і лікування.

47. Псевдопаротит Герценберга: етіологія, клініка, ускладнення і лікування.

48. Хронічне запалення слинних залоз: класифікація, клінічний перебіг, лікування.

49. Нома. Етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування. Диференційна діагностика, ускладнення.

50. Бешихове запалення обличчя. Етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

1. Продемонструйте провідникову інфраорбітальну анестезію внутришньоротовим методом.
2. Продемонструйте інфраорбітальну анестезію позаротовим методом.
3. Продемонструйте термінальну анестезію для знеболення середніх верхніх альвеолярних нервів.
4. Продемонструйте туберальну анестезію внутришньоротовим методом.
5. Продемонструйте туберальну анестезію позаротовим методом.
6. Продемонструйте різцеву анестезію на верхній щелепі внутришньоротовим способом.
7. Продемонструйте різцеву анестезію на верхній щелепі позаротовим способом.
8. Продемонструйте піднебінну анестезію у великого піднебінного отвору. пальцевим способом.
9. Продемонструйте мандибулярну анестезію аподактильним способом.
10. Продемонструйте мандибулярну анестезію за Верлоцьким.
11. Продемонструйте мандибулярну анестезію за Гоу-Гейтсом.
12. Продемонструйте мандибулярну анестезію за Єгоровим.
13. Продемонструйте мандибулярну анестезію позаротовим способом.
14. Продемонструйте анестезію за Вейсбремом.
15. Продемонструйте торусальну анестезію.
16. Продемонструйте торусальну анестезію на беззубих щелепах.
17. Продемонструйте анестезію біля ментального отвору внутришньоротовим методом.
18. Продемонструйте анестезію біля ментального отвору позаротовим методом.
19. Продемонструйте виконання анестезії щічного нерву.
20. Продемонструйте виконання анестезії язикового нерву.
21. Продемонструйте анестезію за Берше-Дубовим.
22. Продемонструйте термінальну анестезію за Вишневським.
23. Продемонструйте виконання анестезії для оперативного втручання – резекції верхівок коренів зубів 1.1 та 2.1.
24. Продемонструйте послідовність виконання анестезії для розкриття поверхневих абсцесів щелепно-лицевої ділянки.
25. Техніка анестезії для розкриття флегмони підщелепної ділянки.

26. Продемонструйте техніку виконання анестезії при розкритті флегмони скроневої ділянки (середній шар).
27. Продемонструйте техніку виконання анестезії для розкриття глибокої флегмони скроневої ділянки.
28. Продемонструйте техніку виконання анестезії для розкриття флегмони привушно-жувального простору.
29. Продемонструйте техніку виконання анестезії при розкритті флегмони підскроневої ямки.
30. Продемонструйте виконання анестезії для розкриття флегмони защелепного простору.
31. Продемонструйте послідовність виконання анестезії для розкриття абсцесу язика.
32. Продемонструйте послідовність виконання анестезії для розкриття флегмони підпідборідної ділянки.
33. Продемонструйте послідовність виконання анестезії для розкриття гнійного осередку при лімфаденіті щічного лімфатичного вузла.
34. Продемонструйте послідовність виконання анестезії для розкриття абсцесу іклової ямки.
35. Продемонструйте послідовність виконання анестезії для розкриття гнійного осередку при периаурикулярному лімфаденіті.
36. Продемонструйте порядок виконання анестезії для розкриття гнійного осередку при гнійному лімфаденіті піднижньощелепної ділянки.
37. Продемонструйте методику вправлення переднього вивиху нижньої щелепі.
38. Продемонструйте техніку вправлення гострого переднього двобічного вивиху нижньої щелепі.
39. Продемонструйте послідовність дій лікаря при вправленні застарілого переднього вивиху нижньої щелепі.
40. Продемонструйте етапи лігатурного міжщелепового закріплення відламків щелеп
41. Продемонструйте етапи тимчасової іммобілізації нижньої щелепі бинтовою тім'яно-підборідною пов'язкою.
42. Продемонструйте виготовлення та техніку виконання бинтової пращоподібної пов'язки при переломах нижньої щелепі.
43. Продемонструйте етапи накладання стандартної праці Ентіна.
44. Продемонструйте виготовлення та накладання індивідуальної гіпсової підборідної пов'язки при переломах нижньої щелепі.
45. Продемонструйте тимчасову іммобілізацію нижньої щелепі еластичною підборідною пращею за Померанцевою-Урбанською.
46. Продемонструйте етапи виготовлення гладкої шини-скоби за С.С.Тігерштедтом.
47. Продемонструйте етапи виготовлення та накладення гладкої шини-скоби з розпірковим вигином.
48. Продемонструйте етапи виготовлення та накладання двощелепної шини з зачіпними гачками.
49. Продемонструйте послідовність накладання шин Васильєва.
50. Продемонструйте етапи виготовлення та накладання шини з похилою площиною.
51. Продемонструйте послідовність виготовлення та накладання шини з опірною площиною.

52. Продемонструйте етапи репозиції, фіксації та іммобілізації кісткових уламків нижньої щелепи при наявності зубу в щілині перелому.
53. Продемонструйте послідовність репозиції та фіксації кісткових уламків нижньої щелепи за допомогою апарату Рудька.
54. Продемонструйте тимчасову іммобілізацію відламків верхніх щелеп.
55. Продемонструйте послідовність фіксації відламків верхньої щелепи шиною з опорною площиною.
56. Продемонструйте етапи репозиції та фіксації відламків при переломах виличної кістки та дуги позаротовим доступом за Лімбергом.
57. Продемонструйте послідовність виконання лікувальних заходів при дислокаційній асфіксії у пораненого в щелепно-лицеву ділянку
58. Продемонструйте послідовність виконання лікувальних заходів при обтураційній асфіксії у пораненого в щелепно-лицеву ділянку.
59. Продемонструйте послідовність виконання лікувальних заходів при стенотичній асфіксії у пораненого в щелепно-лицеву ділянку.
60. Продемонструйте послідовність виконання лікувальних заходів при клапанній асфіксії у пораненого в щелепно-лицеву ділянку.
61. Продемонструйте послідовність виконання лікувальних заходів при аспіраційній асфіксії у пораненого в щелепно-лицеву ділянку.
62. Продемонструйте видалення зуба 1.1, 2.1.
63. Продемонструйте видалення зуба 1.2, 2.2.
64. Продемонструйте видалення зуба 1.3, 2.3.
65. Продемонструйте видалення зуба 1.4, 2.4.
66. Продемонструйте видалення зуба 1.5, 2.5.
67. Продемонструйте видалення зуба 1.6, 2.6.
68. Продемонструйте видалення зуба 1.7, 2.7.
69. Продемонструйте видалення зуба 1.8, 2.8.
70. Продемонструйте видалення фронтальних зубів верхньої щелепи
71. Продемонструйте етапи видалення ретенуваних зубів 1.3, 2.3.
72. Продемонструйте видалення ретенуваних третіх великих кореневих зубів нижньої щелепи.
73. Продемонструйте видалення зуба 3.1, 4.1.
74. Продемонструйте видалення зуба 3.2, 4.2.
75. Продемонструйте видалення зуба 3.3, 4.3.
76. Продемонструйте видалення зуба 3.4, 4.4.
77. Продемонструйте видалення зуба 3.5, 4.5.
78. Продемонструйте видалення зуба 3.6, 4.6.
79. Продемонструйте видалення зуба 3.7, 4.7.
80. Продемонструйте видалення зуба 3.8, 4.8.
81. Продемонструйте видалення кореня зуба 1.1, 2.1.
82. Продемонструйте видалення кореня зуба 1.2, 2.2.
83. Продемонструйте видалення кореня зуба 1.3, 2.3.
84. Продемонструйте видалення коренів зуба 1.4, 2.4.
85. Продемонструйте видалення кореня зуба 1.5, 2.5.
86. Продемонструйте видалення коренів зуба 1.6, 2.6.
87. Продемонструйте видалення коренів зуба 1.7, 2.7.
88. Продемонструйте видалення коренів зуба 1.8, 2.8.
89. Продемонструйте видалення кореня зуба 3.1, 4.1.

90. Продемонструйте видалення кореня зуба 3.2, 4.2.
91. Продемонструйте видалення кореня зуба 3.3, 4.3.
92. Продемонструйте видалення кореня зуба 3.4, 4.4.
93. Продемонструйте видалення кореня зуба 3.5, 4.5.
94. Продемонструйте видалення коренів зуба 3.6, 4.6.
95. Продемонструйте видалення коренів зуба 3.7, 4.7.
96. Продемонструйте видалення коренів зуба 3.8, 4.8.
97. Продемонструйте етапи операції видалення зуба 3.8, 4.8 при його дистопії.

Методи навчання

Вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);

Наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація мультимедійних презентацій та навчальних відеофільмів);

Практичні (відпрацювання практичних навичок з проведення анестезій, видалення зуба, накладання різних видів швів на муляжах «штучна шкіра» та «штучна слизова оболонка порожнини рота», лігатурного зв'язування зубів, накладання пов'язок та шин на фантомах. Показ викладачами тієї чи іншої хірургічної маніпуляції проводиться з детальним поясненням її теоретичного підґрунтя з урахуванням необхідності знання студентами анатомії кісток лицевого черепа і м'яких тканин ЩЛД, а також вікових і статевих особливостей голови та шиї. Результативність сформованості необхідних компетенцій перевіряється висококваліфікованими викладачами спочатку на фантомах та анатомічних моделях, з наступною контрольованою практичною роботою з тематичними пацієнтами у клінічному залі, перев'язувальній та операційній.

Форми та методи оцінювання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – ПМК.

Модуль 2 «Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки» – підсумковий модульний контроль (ПМК)

Модуль 3 «Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки» – підсумковий модульний контроль (ПМК)

Методи контролю

Усне опитування.

Письмове опитування.

Тестування.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання поточної навчальної діяльності проводиться науково-педагогічними (педагогічними) працівниками під час семінарських та практичних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та здобувачем вищої освіти у процесі навчання і формування навчальної мотивації здобувачів вищої освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником – для коригування технологій, методів і засобів навчання, так і здобувачами вищої освіти – для планування самостійної роботи.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, письмового або програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях, дискусії, тощо. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання визначаються у робочій програмі конкретно з кожної дисципліни.

Підсумкове оцінювання результатів навчання в ПДМУ здійснюється за єдиною 200-бальною шкалою. Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання (у відсотках). При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1).

Таблиця 1

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною Шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і схильності, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
За 4-бальною Шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж

		65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	Е	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля з дисципліни і проводиться, як правило, на останньому занятті модуля. Зазвичай кількість модулів з однієї навчальної дисципліни не перевищує трьох. Складання та перескладання підсумкового модульного контролю проводиться у відповідності до «Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»

До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних, семінарських та практичних занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах модуля та виконали всі вимоги з кожної навчальної дисципліни, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни (захист історії хвороби, позитивні оцінки зі змістовних модулів, отримали допуск до складання ПМК при проведенні тестового контролю та ін.). Для ПМК використовуються години, передбачені в робочій навчальній програмі. ПМК приймають науково-педагогічні (педагогічні) працівники визначені завідувачем кафедрою. З метою об'єктивного неупередженого оцінювання знань здобувачів вищої освіти рекомендовано залучати до прийому ПМК науково - педагогічних працівників кафедри, які не проводили практичні заняття в даних академічних групах у цієї категорії здобувачів освіти. Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність).

Питання (завдання, ситуаційні задачі), які виносяться на ПМК, повинні бути сформульовані таким чином, щоб еталонна відповідь здобувача вищої освіти на кожне орієнтовно тривала до 3-5 хвилин. Питання повинні охоплювати найбільш значущі розділи робочої навчальної програми, які в достатній мірі висвітлені в літературних

джерелах, рекомендованих як основні (базові) при вивченні відповідної дисципліни. З питань формуються екзаменаційні білети на ПМК, які затверджуються на засіданні кафедри. Загальна кількість питань (завдань, ситуаційних задач) в кожному білеті не повинна перевищувати трьох. Обов'язково на ПМК повинні бути винесені питання, з тем, які визначені на самостійне вивчення в межах модуля. За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) результати оцінювання, отримані під час складання ПМК здобувачу освіти за відповідь виставляється оцінка «незадовільно».

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці 2, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Таблиця 2

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		

3,2	77	51	128	D		
3,25	78	52	130			
3,3	79	53	132			
3,35	80	54	134			
3,4	82	54	136			
3,45	83	55	138			
3,5	84	56	140	C	4 добре	
3,55	85	57	142			
3,6	86	58	144			
3,65	88	58	146			
3,7	89	59	148			
3,75	90	60	150			
3,8	91	61	152			
3,85	92	62	154			
3,9	94	62	156			
3,95	95	63	158			
4	96	64	160			B
4,05	97	65	162			
4,1	98	66	164			
4,15	100	66	166			
4,2	101	67	168			
4,25	102	68	170			
4,3	103	69	172			
4,35	104	70	174			
4,4	106	70	176			
4,45	107	71	178			
4,5	108	72	180	A	5 відмінно	
4,55	109	73	182			
4,6	110	74	184			
4,65	112	74	186			
4,7	113	75	188			
4,75	114	76	190			
4,8	115	77	192			
4,85	116	78	194			
4,9	118	78	196			
4,95	119	79	198			
5	120	80	200			

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю» та індивідуальний навчальний план студента.

Інформація про здобувачів освіти, яким не зарахований ПМК, з точним зазначенням причини незарахування також вноситься до «Відомості підсумкового модульного контролю» та індивідуальні навчальні плани студентів. Причини незарахування можуть бути наступні:

а) здобувач вищої освіти має невідпрацьовані пропуски занять і (або) лекцій, виробничої практики. Позначка «н/в» (не виконав) у колонці «бали за ПМК»;

б) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття (практичні, семінарські, лекційні), але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допускається до ПМК. Позначка «н/д» (не допущений) у колонці «бали за ПМК»;

в) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття, та набрав кількість балів за поточну навчальну діяльність і був допущений до складання ПМК, але не з'явився на ПМК. Позначка «н/з» (не з'явився) у колонці «бали за ПМК».

Здобувач вищої освіти має право на складання та два перескладання ПМК.

Дозвіл на перескладання ПМК видається деканом, директором інституту (або його заступником) у вигляді «Персональної відомості перескладання підсумкового контролю», який здобувач освіти отримує в деканаті під обличчястий підпис за пред'явленням індивідуального навчального плану та (за необхідністю) інформації з кафедри про ліквідацію заборгованості (відсутність «нб», середній бал успішності 3,0 і більше). При організованому перескладанні ПМК групою здобувачів вищої освіти використовується загальна відомість.

Персональна відомість перескладання підсумкового модульного контролю (загальна відомість) заповнюється завідувачем кафедри або уповноваженою ним особою у двох примірниках, один з яких залишається на кафедрі, другий у день заповнення повертається в деканат завідувачем навчальної частини кафедри (відповідальним викладачем).

Здобувач вищої освіти має право на перескладання ПМК, до закінчення вивчення відповідної дисципліни.

Якщо дисципліна завершується заліком, то залік отримують тільки ті студенти, що відвідали всі заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку) і набрали конвертовану суму балів не меншу за мінімальну (72 бали). У «Відомість підсумкового модульного контролю» в колонку «Поточний контроль (бали)» науково-педагогічний працівник вносить бали після їх конвертації з середнього балу успішності згідно *таблиці 2*, у колонку «Підсумковий контроль (бали)» викладач робить запис «зараховано».

У разі, якщо здобувач вищої освіти не пересклав хоча б один підсумковий модульний контроль до початку нового семестру, він одержує за дисципліну традиційну оцінку «2» і оцінку ECTS «F», що є підставою для відрахування.

За дозволом ректора чи першого проректора Полтавського державного медичного університету окремим здобувачам вищої освіти може бути індивідуально визначений додатковий термін складання (перескладання) підсумкових модульних контролів.

Методичне забезпечення

- Робоча навчальна програма з дисципліни «Хірургічна стоматологія»: модуль 2 «Онкологія та травматологія щелепно-лицевої ділянки», модуль 3 «Реконструктивно-відновлювальна хірургія щелепно-лицевої ділянки»;
- Тематичні плани лекційних та практичних занять з модулів 2, 3;

- Мультимедійні презентації лекцій.
- Мультимедійні презентації практичних занять.
- Мультимедійна презентація «Крок-2. Хірургічна стоматолога».
- Комплекси тестових завдань з бази «Крок-2» до кожного контактного заняття.
- Моделі альвеолярних відростків зі штучними зубами для відпрацювання операції видалення зуба.
- Моделі для відпрацювання техніки накладання швів.
- 3-D моделі для проведення шинування та лігатурного зв'язування зубів.
- Рентгенограми, скани КТ та фото тематичних пацієнтів.
- Комплекси тестових завдань з кожного модулю для проведення підсумкового контролю знань, що є допуском до складання ПМК.
- Білети для проведення теоретичної частини ПМК з дисципліни “Хірургічна стоматологія”.

Рекомендована література

Базова

1. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник Т1-Т2 / За редакцією В. О. Маланчука – К.: ЛОГОС, 2022.
2. Щелепно-лицева хірургія: підручник. / О. О. Тимофєєв.-3-є вид., переробл. та доповн. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 792 с.
3. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія : підручник : у 3 т. / О. О. Тимофєєв. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2024. – Т. 1. – 348 с. :
4. Невідкладні стани. Підручник. Затверджено МОН України / За ред. Регеда М. С. – 2024. – 838 с.

Допоміжна

1. Аветіков Д.С. Пластична та реконструктивна хірургія : Підручник / Д.С. Аветіков, В.М. Соколов, К.П. Локес та ін.; за редакцією професора Д.С. Аветікова. – 2-ге вид., переробл. – Львів : «Магнолія 2006», 2021. – 432 с.
2. Дентальна імплантологія:хірургічні й ортопедичні аспекти:навч. посібник / О. В. Добровольська, О. В. Добровольський, В. М. Дворник та ін. – Львів: Магнолія 2006, 2023. – 260 с.
3. Тактична медицина та безпека в умовах бойових дій : [навчальний посібник] / Карамашев Д., Гордієнко Л. – Львів : «Магнолія 2006», 2023. – 320 с.
4. Medicine of emergency situations: textbook / V. V. Chaplyk [et al.]. Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. – 376 p.
5. Petersons Principles of Oral and Maxillofacial Surgery (4th ed.) in 2 volumes / Ed. by Miloro M., Ghali G.E., Larsen P.E. Waite P. –Springer Nature Switzerland AG., 2022. – 2328 p.

Інформаційні ресурси

1. <https://hirstom.pdmu.edu.ua/educational/students>
2. <https://uacmfs.com/publications/books/272-khirurgichna-stomatologiya-ta-shchelepno-litseva-khirurgiya-tom-1>
3. <https://uacmfs.com/publications/books/284-khirurgichna-stomatologiya-ta-shchelepno-litseva-khirurgiya-2-tom>
4. <https://lib.pdmu.edu.ua/resource>
5. https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=Lj3dCwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Cancer+of++lip+and+organs+of+oral+cavity&ots=EscetY4W4b&sig=DA_8dInCDL59p6VoWZXQA_qMCsI&redir_esc=y#v=onepage&q=Cancer%20of%20%20lip%20and%20organs%20of%20oral%20cavity&f=false
6. <https://repository.pdmu.edu.ua/items/4cc1c179-1c55-446c-bb6b-81dc5ac177be>
7. <https://repository.pdmu.edu.ua/items/8e5eb61e-6d55-46cf-86d5-1ece9be1d2ba>
8. <https://repository.pdmu.edu.ua/items/b71786f7-5891-4785-9bb7-a03ef7b01674>
9. <https://www.dec.gov.ua/mtd/travmy-shhelepno-lyczevoyi-dilyanky>

Розробники:

Локес К.П., к.мед.н., доцент, завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії,

Іваницька О.С., к.мед.н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.